

PROGRAMACIÓ EDUCATIVA INFANTIL I PRIMÀRIA DE RELIGIÓ.

CURS 2024-2025

INTRODUCCIÓ.

Religió és una matèria que en l'àmbit educatiu ha de servir per garantir un ensenyament íntegre i coherent amb el ser persona. No es redueix a un ensenyament en valors, es dirigeix a la persona concreta en els seus arrels, en les seues possibilitats humanes i, sobretot, a l'esser humà en la seua finalitat transcendent. Tot allò comporta l'oferiment de l'Evangeli de salvació de Jesús, per a que, una vegada conegut, sorgisca una nova humanitat feta d'homes nous tal com està designat per Déu. Però el més important deu ésser el component espiritual i personal que he de forjar en el cor del nostre alumnat el desitg d'estimar Déu i de sentir-se estimat per Ell. La nostra matèria ha de ser el camí per mostrar com arribar a ésser persona.

El Reial Decret 95/2022, de 1 de febrer, pel que s'estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes de la Educació Infantil, indica en la seua disposició addicional primera que les ensenyances de religió s'inclouran al segon cicle d'aquesta etapa educativa i, amb respecte a la religió catòlica, que la determinació del corresponent currículum serà competència de la jerarquia eclesiàstica.

El nostre paper com a mestres de religió no sols s'ha de mostrar en l'àmbit de l'ensenyança, sino que també deu mostrar la nostra persona com a model de compromís, model de vivència diària amb l'altre, model de ser humil, afectuós, coherent amb una manera de viure cristiana, amb valors morals que reflectisquen a l'hora de parlar i actuar davant la família escolar dels nostres centres.

El currículum de l'àrea de Religió és resultat d'un fecund diàleg de la Teologia, font epistemològica que proporciona els sabers bàsics essencials per una formació integral en l'escola inspirada en la visió cristiana de la vida, amb altres fonts curriculars, especialment la psicopedagògica, que orienten el necessari procés educatiu en la Educació Infantil. El disseny curricular de l'àrea de Religió ha tingut en consideració el context global que està vivint la educació en les primeres dècades del segle XXI: ha dialogat amb el marc europeu d'educació en les seues competències clau de 2018 y vol integrar-se en el seu horitzó de 2025, s'ha deixat interpel·lar per la sensibilitat dels objectius de desenvolupament sostenible i la ciutadania global e intercultural, i ha tingut en compte l'oportunitat de reimaginar els futurs de la educació prioritzant l'aprendre a ésser i a viure amb els altres. A la vegada, s'ha deixat afectar pels compromisos del Pacte Educatiu Global, promogut per l'Església catòlica, que ressalta la centralitat de la persona en els processos educatius, l'escolta de les noves generacions, l'acollida de totes les realitats personals i culturals, la promoció de la dona, la responsabilitat de la família, la educació per una nova política i economia i la cura de la casa comú. Especialment, el currículum de Religió s'obri a les iniciatives eclesials de la Missió, sobre la ecologia integral, i de l'Alt Comissionat per la Fraternitat Humana conformat per diverses religions per construir la casa comú i la pau mundial. D'aquesta manera, l'ensenyament de la religió catòlica, mantenint la seua peculiaritat i la essència del diàleg fe-

cultura y fe-raó que la ha caracteritzat a la democràcia, acoïx els signes dels temps i respon als desafiaments de la educació en aquest segle XXI.

L'estructura del currículum de Religió Catòlica s'integra dins del marc curricular de la nova ordenació i és anàloga a les de les altres àrees i matèries escolars, contribuint com estes al desenvolupament de les competències claus per mig d'una aportació específica. És un currículum obert i flexiu per a facilitar la seua programació als diferents entorns i centres educatius.

Es plantegen, en primer lloc, les sis competències específiques pròpies de l'àrea de Religió. Son comunes per totes les etapes, proposen gradualment aprenentatges de caràcter cognitiu, instrumental i actitudinal; i permeten el desenvolupament de les competències clau que s'inicien en la Educació Infantil. Algunes competències específiques estan centrades en la formació de la identitat personal, cultiven les dimensions emocionals i afectives i promouen que cada alumne i alumna conforme amb autonomia, llibertat i empatia el seu projecte vital, inspirat per la visió cristiana. Altres subratllen la dimensió social i cultural, necessària per al desplegament de la personalitat individual i la construcció responsable i creativa dels entorns socioculturals des del missatge cristià d'inclusió i fraternitat. I altres proposen la visió cristiana de la vida, el coneixement de Jesucrist i de l' Església, i contribueixen a una síntesi de la fe cristiana capaç de dialogar amb altres sabers i disciplines escolars.

En segon lloc, es proposen els criteris d'avaluació que estan directament vinculats amb les competències específiques.

En tercer lloc, es proposen els sabers bàsics necessaris per aconseguir la proposta formativa de l'àrea de Religió. Estos sabers, que deriven específicament del diàleg de la Teologia i la Pedagogia, constitueixen els coneixements, destresses i actituds necessàries per la superació de les competències específiques.

Al currículum, els sabers bàsics es presenten organitzats en tres blocs. El primer bloc gira entorn al descobriment de la vida i de la autonomia personal, a la llum del missatge cristià, que s'enriqueix amb valors de llibertat, responsabilitat, comunicació de les emocions i idees pròpies. El segon bloc planteja el coneixement de l'entorn, l'encontre amb els altres i el cuidat d'un mateix i dels altres per créixer en harmonia i comunió. El tercer bloc facilita la comprensió de la tradició social i la identitat cultural per aprendre a viure amb els altres, a respectar la natura, construir entorns inclusius i diversos i construir la casa comú. Tots els sabers es plantegen amb un sentit obert per facilitar la seua adaptació al context.

Finalment, les orientacions metodològiques i per a l'avaluació de l'àrea de Religió estableixen una proposta didàctica en línia amb les altres àrees de la etapa i les situacions d'aprenentatge. La seua programació constitueix una oportunitat per incorporar les realitats més properes dels centres educatius i de l'entorn i per a plantejar la programació didàctica de l'àrea de Religió en projectes i àmbits més globalitzats del segon cicle d'Educació Infantil.

INFANTIL.

- Pensament creatiu: Identificar el significat de les fonts doctrinals i el missatge de les Sagrades Escripures reconeguent el regal de la Revelació expressat en la seua relació amb Déu, amb sí mateix, amb el proïsme i amb la natura.
- Pensament crític: Associa i compara la realitat amb el que Déu vol de nosaltres, descobrint a Déu en la seua vida i en la de la resta de persones que el rodegen.
- Solució de problemes: Relacionar amb la seua vida la Història de la Salvació, assumint actituds cristianes.
- Presa de decisions: Es compromet a millorar valorant la força de la fe en la vida, practicant els manaments, les obres de misericòrdia, les benaurances i vivenciant la fe a casa.

EIXOS CURRICULARS INFANTIL

- ***Aprendre a esser:*** transcendència, identitat i autonomia; mitjançant una metodologia vivencial i dinàmica l'alumne farà una recerca lliure d'identificar-se amb Crist i el seu missatge assumint en la seua vida i desenvolupant la seua capacitat de viure els valors cristians.
- ***Aprendre a viure junts:*** convivència ciutadana i consciència ambiental; mitjançant el treball en grup en busca que l'alumne tinga una actitud cooperativa per intercanviar la seua experiència de Déu i així propagar la Bona Nova de Crist i el respecte pel que pensa i creu diferent basats en l'estima.
- ***Aprendre a aprendre:*** aprenentatge permanent i autònom; el desenvolupament de diverses estratègies permetrà que l'alumne es trobe a si mateix a la llum de la seua fe valorant la seua persona, amb el reconeixement de les seues capacitats i virtuts donades per Déu pel seu ple desenvolupament com a fill de Déu fet a imatge i semblança de Déu i adopte una forma peculiar d'aprendre automàticament motivat per l'Esperit.
- ***Aprendre a fer:*** cultura emprenedora i productiva; la nostra àrea ens permet preparar l'alumne promoguent actituds coherents amb la seva fe així com la seua participació en una cultura de vida i en el desenvolupament d'un món més just i solidari.

Competències específiques

C1. Descobrir, experimentar i expressar la identitat personal per mig del coneixement del seu cos i el desenvolupament de les seues capacitats afectives i qualitats, mitjançant l'apropament a figures bíbliques i persones significatives, per adquirir autonomia en les seues activitats quotidianes i hàbits bàsics de relació.

La contribució al desenvolupament emocional i afectiu, així com una primera educació en valors de convivència, en estreta relació amb les famílies, són finalitats educatives de esta competència

específica de religió catòlica. Proposa progressar en el coneixement del seu cos descobrint les seues experiències personals i socials de manera armònica i integral. Suposa avançar en la valoració i control del seu cos, dels sentits, logrant la seua autonomia en les necessitats bàsiques. Implica la experimentació dels diversos llenguatges i representacions de la realitat per a expressar progressivament les seues emocions i sentiments per formar-se una autoimatge ajustada i positiva de les possibilitats i límits.

C2. Reconèixer, experimentar i apreciar les relacions personals i amb l'entorn, desenvolupant habilitats socials i actituds de respecte, per mig de la escolta i comprensió de narracions bíbliques, per promoure valors de la vida en comunitat i contribuir així a la fraternitat humana.

El desenvolupament de esta competència contribueix a la maduració del procés de socialització dels alumnes, en harmonia amb la seua autonomia personal, afectiva i emocional; té un vïncle específic amb l'àrea «Descobrimnt i Exploració de l' Entorn». El procés educatiu s' enriqueix amb la proposta de valors cristians que enforteixen l'autoestima, l'ajuda mútua i la col·laboració amb els altres, i que es descobreixen en els costums i tradicions religioses de l' entorn. L'adquisició d'aquesta competència suposa sensibilitzar-se en valors d'escolta, empatia i cooperació com a desenvolupament de la identitat personal, per enriquir-se amb la convivència familiar, escolar i les relacions de l'entorn. Es descobreixen així les possibilitats de la vida en comú i la fraternitat humana, tant a la família com en les relacions socials.

C3. Explorar i admirar diferents entorns naturals, socials, culturals i artístics gaudint de les seues manifestacions més significatives i descobrint els seus valors cristians, per a desenvolupar creativitat, sensibilitat estètica i sentit de pertinença.

Aquesta competència específica contribueix a la comprensió i l'admiració de l'entorn cultural, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses; té un vïncle específic amb l'àrea «Comunicació i Representació de la realitat». Per tant, amb el coneixement i admiració dels costums i tradicions religioses, s'estimula una autonomia personal i social que promou des de la infància la diversitat i el diàleg intercultural e intergeneracional. L'adquisició d'aquesta competència implica harmonitzar el desenvolupament de la autonomia e identitat personal.

C4. Descobrir, manifestar i generar el gust por cultivar la seua interioritat, explorant pensaments, emocions, sentiments i vivències, admirant diferents expressions de la tradició jueu cristiana i d'altres tradicions religioses, per a créixer amb la llibertat i seguretat necessàries que possibiliten el desenvolupament de la dimensió espiritual i les bases del propi sistema de valors i creences.

C5. Conèixer i apreciar la figura de Jesús de Natzaret i de la comunitat eclesial, per mig de relats bíblics i manifestacions religioses de l'entorn, per reconèixer l'específic de la tradició cristiana en un context social de pluralitat religiosa.

El desenvolupament d'aquesta competència aporta alguns sabers bàsics d'un primer apropament a les ensenyances i els valors de l'Evangeli. El coneixement de Jesucrist, la Bíblia i de l'Església

serán els aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'aquesta competència.

Criteris d'avaluació

Competència específica 1.

1.1 Adquirir autonomia en la cura del seu cos i en la realització de les seues activitats quotidianes, atenent a les indicacions establides en comú per a l'aula.

1.2 Reconèixer hàbits bàsics de relació prenent com referència models cristians i proposant actituds per a la vida a la família i a l'escola.

Competència específica 2.

2.1 Desenvolupar hàbits d'acollida i amabilitat apresos per mig de contes i narracions bíbliques sobre la vida en comunitat.

2.2 Adquirir valors d'escolta i agraïment en les relacions socials properes per relacionar-se amb els altres de manera assertiva.

2.3 Generalitzar actituds de respecte i mediació per a generar vïncles significatius d'amistat i afecte, escoltant amb atenció relats bíblics en els que es considere la importància de la fraternitat en la comunitat cristiana i en les relacions socials.

Competència específica 3.

3.1 Propiciar espais inclusius i pacífics de convivència, prenent com a model les paraules i accions de Jesús de Natzaret i reconeixent la seua importància per a la construcció d'un mon més fratern i compassiu.

3.2 Reconèixer sentiments i actituds que fomenten el respecte, la compassió i el perdó, observant-les en personatges de narracions bíbliques.

Competència específica 4.

4.1 Explorar el propi mon imaginatiu i simbòlic i reconeixent les pròpies emocions, descobrint-lo en moments de silenci, quietud i espais de reflexió guiada que permetrà descobrir la vida interior.

4.2 Identificar i expressar alguns sentiments i conviccions, coneguent oracions, cançons i pràctiques religioses, acollint-les amb una actitud d'assertivitat i respecte.

Competència específica 5.

5.1 Identificar a Jesús de Natzaret com a nucli essencial del cristianisme per mig de l'escolta de narracions bíbliques i la observació de tradicions i obres artístiques.

5.2 Distingir les actituds i valors propis de la vida cristiana, escoltant narracions dels Evangelis i dels Fets del Apòstols i apreciand les accions de servei en la vida en comunitat.

Sabers bàsics

A. El valor de la persona a la llum del missatge cristià: autonomia i comunicació.

- Progressiva autoregulació, responsabilitat, cura de sí mateix, en els hàbits bàsics de relació.
- El valor de l'esser humà, amb les seues limitacions i possibilitats, com a fill de Deu.
- La igualtat i dignitat de tots els essers humans a la llum de l'Evangelí.
- Actitud de respecte davant la exteriorització d'emocions, creences, pensaments, il·lusions pels altres.
- Comunicació de les propies emocions quan perdonem i som perdonats.
- Qualitats i talents personals proposats en figures bíbliques i altres biografies significatives.
- Valoració de la bellesa i la seua capacitat per esser transmissora d'un sentit de pertinença i valors.
- Expressió creativa per mitjà de diferents llenguatges del seu món interior, del que experimenta i admira.
- Apreci del silenci i la calma com a ferramentes per a la identificació d'emocions i sentiments.

B. A l'encontre i cura dels altres: créixer en comunió.

- formes de comunicar les emocions pròpies en les relacions interpersonals.
- Actituds d'autonomia, assertivitat, respecte, empatia i cura de les persones i de la natura, a la llum de la ètica cristiana.
- Valoració d'un clima de convivència amònica, inclusiva i pacífica construït entre tots: el diàleg i la empatia.
- Actituds d'amabilitat, acollida i gratitud com a expressió de respecte per als altres.
- Habilitats per la mediació i la resolució de conflictes: escolta activa, diàleg constructiu, assertivitat i perdó.
- La fraternitat humana: fills i germans d'un únic Deu.
- Presentació de diversos relats bíblics que reflecteixen les accions i sentiments de Jesús de Natzaret cap els més necessitats.
- Narracions bíbliques que proposen el perdó, la misericòrdia i la solidaritat com a característiques del Regne de Deu.
- La vida cristiana en comunitat..
- Actituds de solidaritat i cooperació per a una societat participativa i inclusiva.

C. Identitat cristiana i entorn social.

- Identificació de costums socials i manifestacions culturals o artístiques, com expressió de la fe cristiana.
- Reconeixement de símbols propis de les festes religioses.
- Les oracions i pràctiques cristianes més comunes en l'entorn social.
- La Bíblia com a comunicació de Deu amb les persones.
- Reconeixement de Jesús de Natzaret com figura clau del cristianisme.
- La família de Jesús i la relació de Jesús amb els seus deixebles.
- La figura de la Verge Maria.
- La oració de Jesús, el Parenostre.
- La relació de la persona amb Deu i les seues expressions comunitàries: l'Església.
- Calendari litúrgic i celebracions cristianes.

Orientacions metodològiques i per l'avaluació

Al llarg d'aquesta etapa, s'enriqueix el procés de desenvolupament personal i social dels xiquets i xiquetes: s'accedeix a aprenentatges culturals propis de la tradició religiosa i de l'entorn familiar que contribueixen a madurar la identitat; es desenvolupen aprenentatges d'hàbits i valors, necessaris per a la vida individual i social; i s'inicien en els aprenentatges vitals que donen sentit humà i cristià a la vida, i formen part del necessari creixement interior.

Els plantejaments metodològics d'aquesta àrea es fonamenten en l'atenció personalitzada a l'alumnat, en la diversitat d'activitats, estratègies, recursos i altres mètodes didàctics; en experiències d'aprenentatge significatives i emocionalment positives, basades en la experimentació; en la cura del desenvolupament afectiu i cognitiu de l'alumnat respectant el seu ritme evolutiu; en l'aprenentatge individualitzat i cooperatiu; en la relació dels aprenentatges amb el seu entorn. L'àrea de Religió Catòlica confereix una insubstituïble responsabilitat a la figura del docent, essencial en la gestió del procés d'ensenyament, tant en la seua programació com en el seu desenvolupament i avaluació.

Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge son:

- Partir de la experiència concreta de l'alumnat i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;
- Promoure el pensament autònom per mig de la escolta i comprensió de relats bíblics, contes i representacions artístiques del missatge cristià;
- Apropar-se amb empatia a altres visions del mon, per construir una convivència pacífica i inclusiva;
- Aplicar aquest procés formatiu en la construcció de la autonomia personal com a preparació per

l'aprenentatge per a tota la vida.

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'aquest itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, es a dir, els aprenentatges essencials de l'àrea.

Atenció personalitzada

El currícul de l'àrea de Religió Catòlica, també a les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona al centre de tots els processos educatius. L'àrea de Religió atén i recolza el desenvolupament de la interioritat, la espiritualitat i la experiència religiosa de l'alumnat.

Treball individual i cooperatiu

Les propostes metodològiques de l'àrea de Religió Catòlica deuran afavorir experiències d'aprenentatge d'atenció individualitzada i treball cooperatiu, en grup xicotet o amb tot el grup classe, per enriquir els processos afectius i cognitius amb la participació activa de l'alumnat en la presa de decisions, afavorint el sentit de responsabilitat i pertinència; d'aquesta manera s'incrementa la motivació i el compromís amb el seu aprenentatge. Per tant, es proposa la realització de tasques i accions en grups heterogenis promovent la col·laboració, no la competitivitat, per desenvolupar hàbits de treball en equip a l'aula que anticipen la vida en entorns diversos. Entre altres recursos per aquesta metodologia es poden aplicar a l'aula tècniques de treball cooperatiu formal i informal.

Diseny Universal per a l'Aprenentatge

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per programar propostes didàctiques compostes per practiques d'aprenentatge, ensenyança i avaluació que contribueixen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per la seua vida, en el creixement interior. Es fomenten així processos pedagògics accessibles, d'espais i temps, que s'utilitzen en l'aula.

Situacions d'aprenentatge

Les situacions d'aprenentatge constitueixen el nivell més concret d'un procés de programació didàctica del currículum. És un conjunt de tasques relacionades entre sí per facilitar l'aprenentatge a partir d'experiències viscudes per l'alumnat. Les propostes metodològiques de l'àrea de Religió poden recrear en l'aula situacions significatives i quotidianes del seu entorn personal, familiar, social i cultural, referides a les necessitats i interessos de l'alumnat a eixes edats, per abordar els sabers bàsics, els criteris d'avaluació i les competències específiques als que van vinculats. Els docents de l'àrea de Religió Catòlica poden proposar situacions

d'aprenentatge estimulants, significatius i integradors, contextualitzades i respectuoses amb el procés de desenvolupament integral de l'alumnat en totes les seues dimensions. Deuran tenir un plantejament precís dels aprenentatges essencials de l'àrea de Religió que s'esperen aconseguir. Estes situacions presentaran propostes o problemes amb una complexitat coherent amb el desenvolupament de l'alumnat, i la mobilització dels aprenentatges que es busquen per a la creació d'un producte o la resolució d'una acció; afavoriran la transferència dels aprenentatges adquirits en l'àrea de Religió Catòlica a contextos de la realitat quotidiana del xiquet i la xiqueta, en funció del seu progrés maduratiu. Es buscara contribuir al diàleg, al pensament creatiu i autònom, així com a la bona convivència i el respecte a la diferència. Les situacions d'aprenentatge en l'àrea de Religió Catòlica tindran en consideració els centres d'interés de l'alumnat i possibilitarà la mobilització coherent i eficaç dels diferents coneixements, destreses, actituds i valors propis d'aquesta àrea.

Aprenentatge basat en el joc

Es proposa el joc com metodologia activa en el procés d'aprenentatge i avaluació de l'àrea de Religió Catòlica. El joc és una de les manifestacions més importants del pensament infantil i un principi pedagògic fonamental en aquesta etapa. Amb estes propostes s'incrementa en els xiquets i xiquetes la motivació, la participació activa i la socialització amb els altres companys i companyes, es potencia la imaginació i creativitat. El joc, a més, proporciona informació al professorat sobre el procés formatiu de l'alumnat. Per mig del joc s'organitzen els aprenentatges d'una forma global i significativa facilitant oportunitats d'exercitar conductes i sentiments que formen part dels aprenentatges proposats en l'àrea. S'estimula l'expressió i la vivència de la autonomia i de la creativitat; es desenvolupa la dimensió afectiva, motriu, cognitiva i de convivència. L'aprenentatge de les competències específiques i els sabers bàsics en aquesta etapa pot proposar-se per mig del joc, buscant el centre d'interés del nostre alumnat, afavorint l'activitat experimental, manipulativa i sensitiva, on l'alumnat madura el seu propi coneixement. Mitjançant el joc, l'àrea de Religió desenvolupa també l'atenció, la memòria, la imaginació, la creativitat, la comunicació i la expressió en diversos llenguatges; a més, genera satisfacció emocional i ajuda a gestionar la resolució de conflictes en l'aula. Les narracions i els contes poden complementar esta proposta metodològica.

Aprenentatge orientat a l'acció

Les propostes metodològiques de l'àrea de Religió suposen un enfocament de l'aprenentatge orientat no sols al creixement personal, també al seu desenvolupament social i de relació amb l'entorn; per tant, es busca un enfocament orientat a l'acció on el que el propi alumnat poden ésser protagonistes implicats en el seu propi procés d'aprenentatge. Aquest model d'intervenció a l'aula permetrà l'apreci i el respecte per la diversitat religiosa i cultural, facilitant que l'alumnat reconega les festivitats i les manifestacions culturals de l'entorn, així com altres expressions religioses i artístiques pròpies de la nostra tradició cultural. L'alumnat serà progressivament conscient de les

referències religioses i culturals, i podrà identificar diferències i semblances per a valorar i apreciar tant la cultura pròpia com la dels diferents pobles i religions.

Avaluació

L'avaluació de l'alumnat es comprén com una part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i ajuda a identificar millores al procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per aplicar les mesures de reforç necessaries. Els criteris d'avaluació son l'element curricular per orientar aquesta part del procés d'ensenyança i aprenentatge, entenent l'avaluació com oportunitat per formar a persones capaces de desenvolupar-se en situacions reials d'experiència i comunicació, compromesa en la cura pròpia i dels altres.

Per facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació i les competències específiques, que permetrà avaluar els aprenentatges proposats per l'àrea.

L'avaluació de l'àrea de Religió es realitzarà als mateixos termes i amb els idèntics efectes de les altres àrees de la etapa. Deurà tindre en conte tots els processos de l'activitat pedagògica que es desenvolupa a l'aula i preveure les ferramentes i instruments necessaris per observar el nivell d'adquisició de les competències específiques.

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació deurien ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. En aquesta etapa la observació directa i sistemàtica serà una ferramenta clau per a l'avaluació, ajudant l'alumnat a esser progressivament conscient dels seus aprenentatges, desenvolupant la metacognició des del joc i l'autoconeixement. Es recomana ferramentes com les rúbriques per mesurar el nivell de coneixements de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o coteix i els porfolis o diaris d'aprenentatge. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de la observació i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguem dialogar sobre el procés d'aprenentatge, convertint el mateix en un procés orientador.

TEMPORALITAT.

<i>CURS</i>	<i>HORES LECTIVES</i>
DOS I TRES ANYS	1 + 1 HORA
QUATRE ANYS	1 HORA
CINC ANYS	1 HORA

RECURSOS DIDÀCTICS.

S'utilitzarà el retroprojector, el video, l'ordinador, i, sobretot, les miques amb dibuixos i el tauler de classe, pràctics a l'hora de desenvolupar qüestions relacionades amb la matèria. Altres materials de suport (cartells, treballs manuals...).

A continuació es presenten les programacions didàctiques per trimestres (adequant la programació a la nova temporalització del curs 2023-24)

1ER TRIMESTRE. Tres anys

Unitat 1: EL NOSTRE PARE DÉU.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Déu és el nostre pare.
- La Creació; Déu ens regala la vida.
- L'arca de Noé.

SABERS BÁSICS

- Descobrir que Déu ens estima i ens dona el regal de la vida.
- Conèixer que Déu és el Creador i que ell ens ha regalat la natura.
- Alegria per sentir-se part de la Creació.
- Conèixer les històries de l'Antic Testament.
- Hàbits de respecte dins de l'aula.

Avaluació:

- Saber observar els referents religiosos del seu entorn.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència dins de l'aula.
- Descobrir la presència de Déu envers tot el que ens rodeja.

Unitat 2: LA SAGRADA FAMÍLIA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- LA FAMÍLIA DE JESUS
- Tenim una mare al cel que ens estima.
- Jesús és Déu, el nostre Pare i amic.

SABERS BÀSICS

- Conèixer que Maria ens estima.
- Observació d'imatges de la família de Jesús.
- Reconeixement de personatges: l'Anunciació i la visita de Maria a la seua cosina Isabel.
- Gaudir de les activitats relacionades amb Jesús i Maria.

.Avaluació:

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Descobrir que Maria és la nostra mare.
- Comprendre de la necessitat d'ésser bons fills .
- Entendre la importància de la família al nostre voltant.

Unitat 3: JESÚS NEIX AL NADAL. ADVENT

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Relats del naixement de Jesús.
- Importància de viure l'advent com temps d'espera per l'arribada de Jesús.
- Els Reis d'Orient porten dons pel fill de Déu.

SABERS BÀSICS:

- Analitzar les diferents escenes del naixement de Jesús a Betlem.
- Descobrir que vivim un mon plé de joia davant el naixement de Jesús, signe de Pau.
- Alegría per formar part d'un grup.
- Gaudir de les activitats i jocs que es donen dins de l'àmbit escolar.

Avaluació.

- Descobrir que el Nadal és un temps de joia perquè naix Jesus.
- Gaudir de les festes amb la família.

INDICADORS PER AVALUAR:

Unitat 1.

- Coneix que Déu és el nostre pare en el cel.
- Visita la casa de Jesús amb la seua família.

- S'interessa pels trets més importants de l'església.

Unitat 2.

- Descobreix que Maria és la nostra mare.
- Aprecia els valors positius d'esser fill de Maria.
- Gaudeix descobrint la figura de Maria com a mare de Jesús i mare nostra.

Unitat 3

- Identifica Jesús com un nen igual que ell.
- Escolta amb atenció relats bíblics.
- Treballa amb diferents materials i textures en fitxes manuals.

2on TRIMESTRE 3 ANYS.

Unitat 4: SANT ANTONI ABAT I LA FESTA DE LA PAU .

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

- Sant Antoni Abat, un ermità al desert.
- Jesús va estar al desert.
- El respecte, la companyia i la col.laboració(compartir).
- Jesús ens envia un missatge de pau i estima.
- Respecte pels animals, part de la Creació de Déu.

SABERS BÀSICS

- Cooperació en els jocs i treballs manuals.
- Expressió corporal de gestos de relació amb els altres amb cants.
- Col.laboració en treballs de grup i en jocs grupals
- Hàbits de respecte dins de l'aula.

Avaluació:

- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència dins de l'aula.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.

Unitat 5: CONEIXEM JESUS

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Jesús és el nostre amic.
- El cant com a expressió d'alegría amb els meus amics.
- Nosaltres tenim amics a l'escola i a casa.

SABERS BÀSICS

- Representació dels meus amics.
- Gaudir del treball a classe amb els meus companys.
- Entendre que Jesús era un nen com nosaltres i és el nostre amic.
- Actitut d'alegría davant l'aniversari d'algun amic.

Avaluació:

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

Unitat 6 : LA QUARESMA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- La cendra, inici d'un temps diferent.
- Quaranta dies per la Setmana Santa.

SABERS BÀSICS

- Representació de les temptacions al desert.
- Jesús és el centre de la vida cristiana.
- Actitut d'alegría davant el fet que Jesús és amic nostre.

Avaluació:

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.

INDICADORS PER AVALUAR:

Unitat 5.

- Distingueix entre comportaments correctes i els incorrectes.
- Participa amb entusiasme als jocs i activitats grupals dins de la classe.
- Desenvolupa una actitud de cura pels animals, a eixemple de Sant Antoni.

Unitat 6.

- Manifesta sentiments d'afecte cap a Jesús.
- Treballa amb diferents materials les fitxes de classe on es contenen les paràboles.
- Descriu escenes familiars i amb els amics a la forma d'un conte.
- Demostra un canvi en la forma de ser en arribar la quaresma.
- Recorda noms d'elements religiosos relatius a la quaresma.

3ER TRIMESTRE 3 ANYS.

Unitat 7: LA SETMANA SANTA .

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- La Setmana Santa com a festa religiosa
- Diumenge de rams; Jesús rei

SABERS BÀSICS

- Representació del diumenge de rams amb palmes manuals
- Gaudir del treball a casa amb els meus pares.
- Actitud d'alegria davant un aconeixement familiar com pot ser viure en família la Setmana Santa.

Avaluació:

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

Unitat 8: MES DE MAIG, MES DE MARIA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Maria, mare de Déu i mare nostra.
- La meua mare; li faig un bonic regal.
- Nosaltres ajudem en casa la nostra mare.
- En maig celebrem la festa de la Verge.

SBERS BÀSICS

- Descobrir que Maria és la mare de Déu i la nostra mare del cel.
- Gaudir del treball a casa amb la meua mare.
- Entendre que Maria era una mare com la nostra.
- Actitut d'alegría davant un aconteixement familiar com és el dia de la mare.

Avaluació:

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.
- Gaudir del treball manual per fer un regal.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

Unitat 9: L'ESPERIT SANT ES LA NOSTRA LLUM.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- La festa de Pentecosta, naix l'Església.
- La familia de Jesús; Som la familia dels cristians
- Nosaltres formem part del poble de Déu

SABERS BÀSICS

- Representació de l'Església.
- Entendre que Pentecosta és un moment decissiu en la història dels Cristians.
- Actitut de respecte quan anem a una església.

Avaluació:

- Adquirir el gust per obrar bé.

- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

INDICADORS PER AVALUAR:

Unitat 7.

- Entén que la passió i mort de Jesús tingué una motivació especial.
- Analitza els moments claus dels darrers dies de vida de Jesús.
- És capaç de repetir amb les seves paraules històries escoltades.

Unitat 8

- Manifesta sentiments d'afecte cap a Maria.
- Recita i canta cançons de Maria.
- Treballa amb diferents materials fixes i formes elaborades.
- Gaudeix treballant i jugant amb els companys.

Unitat 9

- Treballa amb diferents materials fixes i formes elaborades.
- Gaudeix treballant i jugant amb els companys.
- Valora la importància de viure com una família, l'Església.

QUATRE ANYS

1ER TRIMESTRE.

Unitat 1: EL NOSTRE PARE DÉU.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Déu és el nostre pare.
- Tenim un Angel de la guarda.
- La Creació; Déu ens regala la vida.
- L'arca de Noé.

SABERS BÀSICS

- Descobrir que Déu ens estima i ens dona el regal de la vida.

- Conèixer que Déu és el Creador i que ell ens ha regalat la natura.
- Conèixer les històries de l'Antic Testament.
- Hàbits de respecte dins de l'aula.

Avaluació:

- Saber observar els referents religiosos del seu entorn.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència dins de l'aula.

Unitat 2: JESÚS NAIX AL NADAL.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Relats del naixement de Jesús. (aparicions dels àngels)
- Els Reis d'Orient porten dons(regals) pel fill de Déu.

SABERS BÀSICS

- Analitzar les diferents escenes del naixement de Jesús a Betlem.
- Descobrir que vivim un món ple d'alegria davant el naixement de Jesús, signe de Pau.
- Alegria per formar part d'un grup.
- Gaudir de les activitats i jocs que es donen dins de l'àmbit escolar.

Avaluació:

- Saber observar els referents religiosos de Nadal al seu entorn.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència a casa en Nadal.

INDICADORS PER AVALUAR:

Unitat 1.

- Coneix que Déu és el nostre pare en el cel.
- Visita la casa de Jesús amb la seua família.
- S'interessa pels trets més importants de l'església.

Unitat 2

- Identifica Jesús com un nen igual que ell.
- Escolta amb atenció relats bíblics de Nadal.

- Treballa amb diferents materials i textures en fitxes manuals.

2on TRIMESTRE

Unitat 3: SANT ANTONI ABAT I LA PAU.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Sant Antoni Abat, un ermità al desert.
- Jesús va estar al desert.
- El respecte, la companyia i la col.laboració (compartir).
- Respecte pels animals, part de la Creació de Déu.
- La Pau, un repte de la nostra societat.

SABERS BÀSICS

- Cooperació en els jocs i treballs manuals.
- Expressió corporal de gestos de relació amb els altres amb cants.
- Col.laboració en treballs de grup i en jocs grupals
- Hàbits de respecte dins de l'aula.

Avaluació:

- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència dins de l'aula.
- Reconèixer el treball de fitxes i manualitats fetes realitzades per l'alumne.

Unitat 4: LA FAMÍLIA, NUCLI DE LA VIDA CRISTIANA.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- La meua família: papà, mamà i germans.
- La família de Jesús; Jesús ajudava son pare.
- Nosaltres ajudem en casa.

SABERS BÀSICS

- Representació de la meua família i de la família de Jesús..
- Gaudir del treball a casa amb els meus pares.
- Entendre que Jesús era un nen com nosaltres.
- Actitud d'alegría davant un aconeximent familiar com pot ser anar a missa.

Avaluació

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

Unitat 5 : LA QUARESMA, TEMPS DE CANVI.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- La cendra, inici d'un temps diferent.
- Quaranta dies per la Setmana Santa.

SABERS BÀSICS

- Representació de les temptacions al desert.
- Jesús és el centre de la vida cristiana.
- Actitut d'alegría davant el fet que Jesús és amic nostre.

Avaluació

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.

INDICADORS PER AVALUAR:

Unitat 3.

- Distingueix entre comportaments correctes i els incorrectes.
- Participa amb entusiasme als jocs i activitats grupals dins de la classe.
- Desenvolupa una actitud de cura pels animals, a eixemple de Sant Antoni.

Unitat 4.

- Realitza actituds de col.laboració i ajuda envers la seua família a casa.
- Manifesta sentiments d'afecte i agraïment envers els companys, la família i Jesús.
- Recorda moments d'atenció i afecte a casa.

Unitat 5.

- Demostra un canvi en la forma de ser en arribar la quaresma.
- Desenvolupa hàbits d'ordre i neteja del seu ambient de classe.
- Recorda noms d'elements religiosos relatius a la quaresma.

3ER TRIMESTRE

Unitat 6: PASSIÓ I MORT DE JESÚS; LA SETMANA SANTA.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- La meua familia: papá, mamà i germans.
- La familia de Jesús; Jesús ajudava son pare.
- Nosaltres ajudem en casa.

SABERS BÀSICS.

- Representació de la meua familia i de la familia de Jesús..
- Gaudir del treball a casa amb els meus pares.
- Entendre que Jesús era un nen com nosaltres.
- Actitut d'alegría davant un aconeximent familiar com pot ser anar a misa.

Avaluació:

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

Unitat 7: MES DE MAIG, MES DE MARÍA.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- María, mare de Déu i mare nostra.
- La meua mare; li faig un bonic regal.
- Nosaltres ajudem en casa la nostra mare.
- En maig celebrem la festa de la Verge.

SABERS BÀSICS

- Descobrir que Maria és la mare de Déu i la nostra mare del cel.
- Gaudir del treball a casa amb la meua mare.
- Entendre que Maria era una mare com la nostra.
- Actitut d'alegría davant un aconexement familiar com és el dia de la mare.

Avaluació:

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.
- Gaudir del treball manual per fer un regal.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

Unitat 8: l'ESGLÈSIA; SOM EL POBLE DE DÉU.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- La festa de Pentecosta, naix l'Església.
- La família de Jesús; Som la família dels cristians
- Nosaltres formem part del poble de Déu

SABERS BÀSICS.

- Representació de l'Església.
- Entendre que Pentecosta és un moment decisiu en la història dels Cristians.
- Actitut de respecte quan anem a una església.

Avaluació:

- Adquirir el gust per obrar bé.
- Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.
- Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

INDICADORS PER AVALUAR:

Unitat 6.

- Entén que la passió i mort de Jesús tingué una motivació especial.
- Analitza els moments claus dels darrers dies de vida de Jesús.

- És capaç de repetir amb les seves paraules històries escoltades...

Unitat 7.

- Manifesta sentiments d'afecte cap a Maria.
- Recita i canta cançons de Maria.
- Treballa amb diferents materials fixes i formes elaborades.
- Gaudeix treballant i jugant amb els companys.

Unitat 8.

- Treballa amb diferents materials fixes i formes elaborades.
- Gaudeix treballant i jugant amb els companys.
- Valora la importància de viure com una família, l'Església.

CINC ANYS

1ER TIRMESTRE.

Unitat 1: DEU ENS CUIDA A L'ESCOLA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Formem part de l'escola.

Els meus companys són part de la meua família.

Manifestar l'amor cristià en gestos concrets: ajudar, compartir, comprensió, cooperació.

Formem part de la Creació de Déu.

SABERS BÀSICS

Descobrir els valors que vivim dins la classe cada dia.

Alegria per sentir-se part del grup amb el que treballa dia rere dia.

Conèixer cançons que els permetra interrelacionar-se.

Hàbits de respecte dins de l'aula amb els altres.

Avaluació:

Saber observar els referents religiosos del seu entorn.

Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència dins de l'aula.

Unitat 2: SOM EXPLORADORS DE LA CLASSE DE RELIGIÓ.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Tenim un tresor anomenat Jesús.
Tenim una mare al cel que ens estima.
Jesús és Déu, el nostre Pare i amic.

SABERS BÀSICS

Coneixer que Jesús ens estima.
Analitzar mitjançant el projecte de la motxilla diferents moments de la vida de Jesús i la importància de viure la fe des de casa.
Gaudir de les activitats relacionades amb Jesús.

Avaluació:

Descobrir que Jesús és el nostre pare.
Comprendre la necessitat de ser bons fills.
Gaudir de la experiència personal de fer la recerca del tresor.

Unitat 3: EL NAIXEMENT DE JESUS.

COMPETÈNCIES

Relats del naixement de Jesús amb l'anunciació.
Els Reis d'Orient porten dons pel fill de Déu des de l'Orient.

SABERS BÀSICS

Analitzar les diferents escenes del naixement de Jesús a Betlem.
Descobrir que vivim un món plé d'alegría davant el naixement de Jesús, signe de Pau.
Alegría per formar part d'un grup.
Gaudir de les activitats i jocs que es donen dins de l'àmbit escolar.

Avaluació:

Descobrir que Jesús naix a Nadal
Comprendre la necessitat de gaudir del Nadal en família

INDICADORS PER AVALUAR:

Unitat 1.

Descobreix que l'escola és una família.

Participa i gaudeix de les activitats que es fan dins de l'aula.

S'interessa pels companys quan no venen a classe.

Unitat 2.

Valora i respecta el seu cos i el dels altres.

Expressa gratitud a Déu pel seu cos i pel que l'envolta.

Participa en les activitats manuals de classe.

Unitat 3

Comprén la importància de les festes de Nadal en la vida cristiana.

Li interessa conèixer les històries del naixement de Jesús.

Participa amb els seus companys en la elaboració de figures de Nadal amb treballs manuals.

2on TRIMESTRE 5 ANYS.

Unitat 4: NOE I LA PROMESA DE DÉU.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Noé, l'elegit de Déu per tornar a començar la relació de fe amb Ell.

L'Arca de Noé. Simbolisme i natura.

El respecte, la companyia i la col.laboració(compartir).

Respecte pels animals, part de la Creació de Déu.

SABERS BÀSICS

Cooperació en els jocs i treballs manuals.

Expressió corporal de gestos de relació amb els altres amb cants.

Col.laboració en treballs de grup i en jocs grupals

Hàbits de respecte dins de l'aula.

Avaluació:

Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència dins de l'aula.

Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.

Unitat 5: SOM ESGLÈSIA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

La nostra esglèsia és solidaria.

Manament de l'amor. Ajudem els altres i els estimem.

Manualitat de la Pau.

Nosaltres ajudem en casa.

SABERS BÀSICS.

La creació, obra de Déu i regal als seus fills. Déu demana col·laboració i respecte en la cura i ús de la naturalesa i de les coses.

Gratitud i admiració per la creació.

Déu parla. La Bíblia, el llibre sant dels cristians. Admiració i cura del llibre que conté la paraula de Déu

La manifestació de l'amor cristià en gestos concrets: saludar, ajudar, compartir les coses, perdonar i ser perdonats, i ajudar els companys.

Avaluació:

Adquirir el gust per obrar bé.

Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.

Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

Accepta els companys i companyes i respecta les normes de convivència.

INDICADORS PER AVALUAR:

Unitat 5.

Distingueix entre comportaments correctes i els incorrectes.

Participa amb entusiasme als jocs i activitats grupals dins de la classe.

Desenvolupa una actitud de cura pels animals, a eixemple de Sant Antoni.

Unitat 6.

Realitza actituds de col·laboració i ajuda envers la seua família a casa.

Manifesta sentiments d'afecte i agraïment envers els companys, la família i Jesús.
Recorda moments d'atenció i afecte a casa.

3ER TRIMESTRE

Unitat 7 : LA SETMANA SANTA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Valor del diumenge com festa del Senyor ressuscitat. Principals festes cristianes. El cant com a expressió religiosa de lloança, alegria i gratitud.

La Setmana Santa. Episodis de la passió i mort de Jesús. Déu vol que ens estimem com Ell ens estima.

Les activitats diàries com a mitjà per construir la vida familiar i les relacions amb els altres, segons el pla de Déu.

SABERS BÀSICS

Interès per conèixer moments de la vida de Jesús.

Jesús és el centre de la vida cristiana.

Actitud de respecte davant el fet que Jesús mort per nosaltres.

Avaluació:

Adquirir el gust per obrar bé.

Manifesta alegria davant la resurrecció de Jesús.

Unitat 8: MARIA MARE DELS CRISTIANS I MARE NOSTRA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

María, mare de Déu i mare nostra.

La meua mare; li faig un bonic regal. Nosaltres ajudem en casa la nostra mare.

En maig celebrem la festa de la Verge.

SABERS BÀSICS

Descobrir que María és la mare de Déu i la nostra mare del cel.

Gaudir del treball a casa amb la meua mare.

Entendre que María era una mare com la nostra.

Actitut d'alegría davant un aconceixement familiar com és el dia de la mare.

Avaluació:

Adquirir el gust per obrar bé.

Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.

Gaudir del treball manual per fer un regal.

Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

Unitat 9: PENTECOSTA. MIRACLES DE JESÚS.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

La festa de Pentecosta, naix l'Església.

PERE I PAU, els portadors de la Bona Notícia.

Nosaltres formem part del poble de Déu.

Els amics. Jesús és el meu amic.

SABERS BÀSICS

Representació de l'Església.

Entendre que Pentecosta és un moment decisiu en la història dels Cristians.

Actitut de respecte cap els amics.

Avaluació:

Adquirir el gust per obrar bé.

Reconèixer el treball de fitxes amb l'esforç realitzat per l'alumne.

Apreciar els valors cristians que faciliten la convivència.

INDICADORS PER AVALUAR:

Unitat 7.

Demostra un canvi en la forma de ser en arribar la quaresma.

Desenvolupa hàbits d'ordre i neteja del seu ambient de classe.

Recorda noms d'elements religiosos relatius a la Setmana Santa.

Unitat 8

Manifesta sentiments d'afecte cap a Maria.
Recita i canta cançons de Maria.
Treballa amb diferents materials fixes i formes elaborades.
Gaudeix treballant i jugant amb els companys.

Unitat 9

Treballa amb diferents materials fixes i formes elaborades.
Gaudeix treballant i jugant amb els companys.
Valora la importància de viure com una família, l'Església.

PRIMARIA

JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ

Anem a desenvolupar el treball amb competències, on la programació ha estat adequada a la nova estructura curricular que proposa la Conferència Episcopal Espanyola Dd'acord amb la LOMLOE i considerant els components acceptats per la conselleria d'educació valenciana.

Els elements transversals que es treballen a la matèria de religió busquen no sols l'ús de les TICS o el foment lector, sinó l'adequada utilització dels elements en l'aprenentatge i la pràctica educativa diària de l'alumnat. La nostra assignatura pretén no sols ser un instrument educatiu; també pretén educar socialment i religiosament a les famílies i als alumnes que tenim al nostre càrrec. Han d'arribar a ésser millors persones tenint sempre com a model a Crist.

Les competències bàsiques que hem de treballar al llarg del curs seran les mateixes al llarg de tota la primària. Aquestes son:

COMPETÈNCIES CLAU I DESCRIPTORS OPERATIUS

El perfil d'eixida de l'alumnat al finalitzar l'ensenyament bàsic fixa les competències clau que l'alumnat deu d'haver adquirit i desenvolupat al finalitzar la etapa. Constitueix el referent últim del treball competencial a la evaluació de les distintes etapes i modalitats de la formació bàsica. Fonamenta la resta de decisions curriculars, així com les estratègies i orientacions metodològiques a la pràctica lectiva.

Perfil d'eixida de l'alumnat al finalitzar l' ensenyament bàsic és la ferramenta amb la qual es concreten els principis i els fins del sistema educatiu espanyol referits a eixe període. El Perfil identifica i defineix, en connexió amb els reptes del segle XXI, les competències clau que s'espera que l'alumnat haja desenvolupat al completar aquesta fase del seu itinerari formatiu.

El Perfil d'eixida és únic i el mateix per a tot el territori nacional. És la pedra angular de tot el

currícul, la matriu que cohesiona i cap on convergeixen els objectius de les diferents etapes que constitueixen l'ensenyament bàsic.

El Perfil d'eixida parteix d'una visió a la vegada estructural i funcional de les competències clau, que es considera indispensable per al seu desenvolupament personal, per resoldre situacions i problemes dels diferents àmbits de la seua vida, per crear noves oportunitats de millora, així com per aconseguir la continuïtat del seu itinerari formatiu i facilitar i desenvolupar la seua inserció i participació activa a la societat i al cuidat de les persones, de l'entorn natural i del planeta. Es garanteix així la consecució del doble objectiu de formació personal i de socialització previst per a l'ensenyament bàsic en l'article 4.4 de la LOE, per dotar a l'alumnat de les ferramentes imprescindibles per desenvolupar un projecte de vida personal, social i professional satisfactori. El projecte es constitueix com l'element articulador dels diversos aprenentatges que li permetran afrontar amb èxit els desafiaments i els reptes als que haurà d'enfrontar-se per dur-lo a terme.

La vinculació entre competències clau i reptes del segle XXI és la que donarà sentit als aprenentatges, al apropar l'escola a situacions, qüestions i problemes reals de la vida quotidiana, el que, a la seua vegada, proporcionarà el necessari punt de suport per afavorir situacions d'aprenentatge significatives i rellevants, tant per a l'alumnat com per al personal docent.

Desenvolupar una actitud responsable a partir de la presa de consciència de la degradació del mediambient i del maltracte animal basat en el coneixement de les causes que els provoquen, agreujen o milloren, des d'una visió sistèmica, tant local com global.

Identificar els diferents aspectes relacionats amb el consum responsable, valorant les seues repercussions sobre el bé individual i el comú.

Desenvolupar estils de vida saludable a partir de la comprensió del funcionament de l'organisme i la reflexió crítica sobre els factors interns i externs que incideixen en ella, assumint la responsabilitat personal i social en la cura pròpia i en la cura dels altres, així com en la promoció de la salut pública.

Entendre els conflictes com elements conaturals a la vida en societat que deuen resoldre's de manera pacífica.

Analitzar de manera crítica i aprofitar les oportunitats de tot tipus que ofereix la societat actual, en particular les de la cultura en la era digital, avaluant els seus beneficis i riscos i fent un ús ètic responsable que contribueixca a la millora de la qualitat de vida personal i col·lectiva.

Acceptar la incertidumbre com una oportunitat per articular respostes més creatives, aprenent a gestionar l'ansietat que pot dur aparellada.

Desenvolupar les habilitats que li permetan continuar aprenent al llarg de la vida, des de la

confiança en el coneixement com a motor del desenvolupament i la valoració crítica dels riscos i beneficis d'aquest últim.

La resposta a aquests i altres desafiaments –entre els que existeix una absoluta interdependència– necessita dels coneixements, destreses i actituds subjacents a les competències clau i son abordats en les diferents àrees, àmbits i matèries que componen el currícul. Estos continguts disciplinars son imprescindibles, perquè sense ells l'alumnat no entendria el que passa al seu voltant i, per tant, no podria valorar críticament la situació ni, molt menys, respondre adequadament. L'essencial de la integració dels reptes al Perfil d'eixida radica en que afegeixen una exigència d'actuació, la qual connecta amb l'enfocament competencial del currícul: la meta no és la mera adquisició de continguts, sinó aprendre a utilitzar-los per solucionar necessitats presents a la realitat..

Estos desafiaments impliquen adoptar una posició ètica exigent, ja que supossen articular la recerca legítima del benestar personal respectant el bé comú. Requereixen, a més, transcendir la mirada local per analitzar i comprometre's també amb els problemes globals. Tot allò exigeix, per una part, una ment complexa, capaç de pensar en termes sistèmics, oberts i amb un alt nivell d'incertesa, i, per altra, la capacitat d'empatitzar amb aspectes rellevants, tot i que no ens afecten de manera directa,

Competències clau que es deuen adquirir

Amb caràcter general, es deu entendre que la consecució de les competències i els objectius previstos en la LOMLOE per a les diferents etapes educatives està vinculat a l'adquisició i al desenvolupament de les competències clau recollides en este Perfil d'eixida, i que son les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia e ingenieria.
- Competència digital.
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.
- Competència en consciència i expressió culturals.

La transversalitat és una condició inherent al Perfil d'eixida, en el sentit de que tots els aprenentatges contribueixen a la seua consecució. De la mateixa manera, l'adquissió de cada una de las competències clau contribueix a l'adquissió de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles, ni pot establir-se una correspondència exclusiva amb una única àrea, àmbit o matèria, sinò que totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, a la vegada, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt de les mateixes.

Descriptors operatius de les competències clau en l'ensenyament bàsic.

Els descriptors operatius de les competències clau constitueixen, amb els objectius de la etapa, el marc referencial a partir del qual es concreten las competències específiques de cada àrea, àmbit o matèria. Esta vinculació entre descriptors operatius i competències específiques propicia que de l'avaluació d'aquestes últimes pugui colegir-se el grau d'adquissió de les competències clau definides al Perfil d'eixida i, per tant, la consecució de les competències i objectius previstos per la etapa.

Donat que les competències s'adquireixen necessàriament de forma seqüencial i progressiva, s'inclouen també al Perfil els descriptors operatius que orienten sobre el nivell de desenvolupament esperat al completar la Educació Primària, afavorint i explicitant així la continuïtat, la coherència i la cohesió entre les dos etapes que componen l'ensenyament obligatori.

Competència en comunicació llingüística (CCL)

La competència en comunicació llingüística suposa interactuar de forma oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos y amb diferents propòsits comunicatius. Implica movilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeteixen comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se amb altres persones de forma cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació llingüística constitueix la base per al pensament propi i per la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita al voltant del funcionament de la llengua als gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de la oralitat, la escriptura o la signació per pensar i per aprendre. Per últim, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

Descriptors operatius

Al completar la Educació Primària, l'alumnat...

CCL1. Expressa fets, conceptes, pensaments, opinions o sentiments de forma oral, escrita, signada o multimodal, amb claredat i adequació a diferents contextos quotidians del seu entorn personal, social i educatiu, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per intercanviar informació i crear coneixement com per a construir vïncles personals.

CCL2. Comprén, interpreta i valora textos orals, escrits, signats o multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu, amb acompanyament puntual, per participar activament en contextos quotidians i per a construir coneixement.

CCL3. Localitza, selecciona i contrasta, amb el degut acompanyament, informació senzilla procedent de dos o més fonts, avaluant la seua fiabilitat i utilitat en funció dels objectius de lectura, i la integra i transforma en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista creatiu, crític i personal a la par que respectuós amb la propietat intel·lectual.

CCL4. Llig obres diverses adequades al seu progrés maduratiu, seleccionant aquelles que millor s'ajusten als seus gustos e interessos; reconeix el patrimoni literari com a font d'aprenentatge individual i col·lectiu; i movilitza la seua experiència personal i lectora per a construir i compartir la seua interpretació de les obres i per crear textos d'intenció literària a partir de models senzills.

CCL5. Possa les seues pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la gestió dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, detectant els usos discriminatoris, així com els abusos de poder, per afavorir la utilització no sols eficaç sinó també ètica dels diferents sistemes de comunicació.

Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de forma apropiada i eficaç per l'aprenentatge i la comunicació. Esta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques e interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

Descriptors operatius

Al completar la Educació Primària, l'alumnat...

CP1. Utilitza, almenys, una llengua, a més de la llengua o llengües familiars, per respondre a necessitats comunicatives senzilles i predecibles, de manera adequada tant al seu

desenvolupament i interessos com a situacions i contextos quotidians dels àmbits personal, social i educatiu.

CP2. A partir de les seues experiències, reconeix la diversitat de perfils lingüístics i experimenta estratègies que, de manera guiada, li permeten realitzar transferències senzilles entre diferents llengües per comunicar-se en contextos quotidians i ampliar el seu repertori lingüístic individual.

CP3. Coneix i respecta la diversitat lingüística i cultural present al seu entorn, reconeixent i comprenent el seu valor com a factor de diàlec, per millorar la convivència.

Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i ingenieria (STEM)

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i ingenieria (competència STEM per les sigles en anglés) comporta la comprensió del món mitjançant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de la ingenieria per a transformar l'entorn de forma comprometida, responsable i sostenible.

La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics per tal de resoldre diversos problemes en diferents contextos.

La competència en ciència porta a la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloent l'observació i la experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i ingenieria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

Descriptors operatius

Al completar l' Educació Primària, l'alumnat...

STEM1. Utilitza, de manera guiada, alguns mètodes inductius i deductius propis del raonament matemàtic en situacions conegudes, i selecciona i utilitza algunes estratègies per resoldre problemes reflexionant sobre les solucions obteses.

STEM2. Utilitza el pensament científic per entendre i explicar alguns dels fenòmens que ocorren al seu voltant, confiant en el coneixement com a motor de desenvolupament, utilitzant ferramentes i instruments adequats, plantejant-se preguntes i realitzant experiments senzills de forma guiada.

STEM3. Realitza, de forma guiada, projectes, dissenyant, fabricant i avaluant diferents prototipus o

models, adaptant-se davant l'incertesa, per generar en equip un producte creatiu amb un objectiu concret, procurant la participació de tot el grup i resolent pacíficament els conflictes que puguin sorgir.

STEM4. Interpreta i transmet els elements més rellevants d'alguns mètodes i resultats científics, matemàtics i tecnològics de forma clara i veraç, utilitzant la terminologia científica apropiada, en diferents formats (dibuixos, diagrames, gràfics, símbols...) i aprofitant de forma crítica, ètica i responsable la cultura digital per compartir i construir nous coneixements.

STEM5. Participa en accions fonamentades científicament per promoure la salut i preservar el medi ambient i els essers vius, aplicant principis d'ètica i seguretat i practicant el consum responsable.

Competència digital (CD)

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per l'aprenentatge, pel treball i per la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes.

Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col.laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes vinculats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel.lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

Descriptors operatius

Al completar l'Educació Primària, l'alumnat...

CD1. Realiza recerques guiades en internet i fa ús d'estratègies senzilles per al tractament digital de la informació (paraules clau, selecció d'informació rellevant, organització de dades...) amb una actitud crítica sobre els continguts obtesos.

CD2. Crea, integra i reelabora continguts digitals en diversos formats (text, taula, imatge, audio, vídeo, programa informàtic...) mitjançant l'ús de diferents ferramentes digitals per expressar idees, sentiments i coneixements, respectant la propietat intel.lectual i els drets d'autor dels continguts que reutilitza.

CD3. Participa en activitats o projectes escolars mitjançant l'ús de ferramentes o plataformes virtuals per construir nou coneixement, comunicar-se, treballar cooperativament, i compartir dades i continguts en entorns digitals restringits i supervisats de manera segura, amb una actitud oberta i responsable davant el seu ús.

CD4. Coneix els riscos i adopta, amb la orientació del docent, mesures preventives al utilitzar les tecnologies digitals per protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el mediambient, i s'inicia en l'adopció d'hàbits d'ús crític, segur, saludable i sostenible d'eixes tecnologies.

CD5. S'inicia en el desenvolupament de solucions digitals senzilles i sostenibles (reutilització de materials tecnològics, programació informàtica per blocs, robòtica educativa...) per resoldre problemes concrets o reptes proposats de manera creativa, sollicitant ajuda en cas necessari.

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per autoconeixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb altres de forma constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat, d'adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i dels altres, desenvolupant habilitats per cuidar-se i cuidar als del voltant per mig de la corresponsabilitat; ésser capaç de dur una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

Descriptors operatius

Al completar l'Educació Primària, l'alumnat

CPSAA1. És conscient de les pròpies emocions, idees i comportaments personals i utilitza estratègies per gestionar-les en situacions de tensió o conflicte, adaptant-se als canvis i armonitzant-los per aconseguir els seus propis objectius.

CPSAA2. Coneix els riscos més rellevants i els principals actius per la salut, adopta estils de vida saludables pel seu benestar físic i mental, i detecta i busca recolçament davant situacions violentes o discriminatòries.

CPSAA3. Reconeix i respecta les emocions i experiències dels altres, participa activament en el treball en grup, asumeix les responsabilitats individuals assignades i recorreix a estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.

CPSAA4. Planeja objectius a curt termini, utilitza estratègies d'aprenentatge autorregulat i participa en processos d'auto i coevaluació, reconeguent les seues limitacions i sabent buscar ajuda en el procés de construcció del coneixement.

Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana contribueix a que l'alumnat pugui exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels aconteixements mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fonamentada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica al voltant dels grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible amb els Objectius de l'Agenda 2030.

Descriptors operatius

Al completar la Educació Primària, l'alumnat...

CC1. Entén els processos històrics i socials més rellevants relatius a la seua pròpia identitat i cultura, reflexiona sobre les normes de convivència, i les aplica de forma constructiva, dialogant i inclusiva en qualsevol context.

CC2. Participa en activitats comunitàries, en la presa de decisions i en la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics, els principis i valors de la Unió Europea i la Constitució espanyola, els drets humans i de la infància, el valor de la diversitat, i la igualtat de gènere, la cohesió social i els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

CC3. Reflexiona i dialoga al voltant de valors i problemes ètics d'actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, de cuidar l'entorn, de rebutjar prejudicis i estereotips, i d'oposar-se a qualsevol forma de discriminació o violència.

CC4. Comprendre les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn, i s'inicia en l'adopció d'estils de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.

Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic, la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar l'incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per dur les idees plantejades a laacció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i econòmic-financer.

Descriptors operatius

Al completar la Educació Primària, l'alumnat...

CE1. Reconeix necessitats i reptes que afrontar i elabora idees originals, utilitzant destreses creatives i prenent consciència de les conseqüències i efectes que les idees pogueren generar en l'entorn, per proposar solucions valuoses que responguen a les necessitats detectades.

CE2. Identifica fortaleeses i debilitats pròpies utilitzant estratègies d'autoconeixement i s'inicia en el coneixement d'elements econòmics i financers bàsics, aplicant-los a situacions i problemes de la vida quotidiana, per detectar aquells recursos que puguin dur les idees originals i valuoses a l'acció.

CE3. Crea idees i solucions originals, planifica tasques, coopera amb altres en equip, valorant el procés realitzat i el resultat obtés, per dur a terme una iniciativa emprenedora, considerant la experiència com una oportunitat per aprendre.

Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència en consciència i expressió culturals suposa comprendre i respectar el model en què les idees, les opinions, els sentiments i les emocions s'expressen i es comuniquen de forma creativa en diferents cultures i per mig d'una ampla gama de manifestacions artístiques i culturals. Implica també un compromís amb la comprensió, el desenvolupament i la expressió de les idees pròpies i del sentit del lloc que s'ocupa del paper que es dona a la societat. Així mateix, requereix la comprensió de la pròpia identitat en evolució i del patrimoni cultural en un món caracteritzat per la diversitat, així com la presa de consciència de que l'art i altres manifestacions culturals poden suposar una manera de veure el món i de donar-li forma.

Descriptors operatius

Al completar la Educació Primària, l'alumnat...

CCEC1. Reconeix i aprecia els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic, comprnent les diferències entre diferents cultures i la necessitat de respectar-les.

CCEC2. Reconeix i s'interessa per les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni, identificant els mitjants i suports, així com els llenguatges i elements tècnics que les caracteritzen.

CCEC3. Expressa idees, opinions, sentiments i emocions de forma creativa i amb una actitud oberta e inclusiva, utilitzant diversos llenguatges artístics i culturals, integrant el seu propi cos, interactuant amb l'entorn i desenvolupant les seues capacitats afectives.

CCEC4. Experimenta de manera creativa amb diferents mitjans i suports, i diverses tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores o corporals, per elaborar propostes artístiques i culturals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE RELIGIÓ

Les competències específiques de Religió apareixen recollides en la Resolució de 21 de juny de 2022, de la Secretaria d'Estat d'Educació, per la qual es publiquen els currículums dels ensenyaments de religió catòlica corresponents a Educació Infantil, Educació Primària, Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en

diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats, com s'expressa en la Declaració Universal dels Drets Humans. Proposa aprendre a gestionar la pròpia autonomia personal, amb les seues idees i presa de decisions, amb les d'altres persones i grups, amb la família, amb altres entorns socials i culturals. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre

compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats. Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal. Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el diàleg intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar

responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa. Suposa explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat per a cultivar les experiències de silenci i contemplació. Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural,

amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat. Proposa que estes creences i valors religiosos puguin contribuir en el desenvolupament autònom i personal del propi projecte vital. La rellevància d'estos coneixements sobre religió i la seua presència a l'escola, reconeguda pel Consell d'Europa, contribuïx al desenvolupament de les competències clau i a l'educació integral.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

CRITERIS D'AVUACIÓ PER CICLE

Primer cicle

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de

Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

6.2 Valorar la Bíblia com a llibre sagrat i com a narració de la trobada de Déu amb la humanitat, descobrint el seu lloc en la comunitat cristiana i en la cultura.

Segon cicle

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

1.2 Desenvolupar sensibilitat sobre el valor de la vida i de la igual dignitat de l'ésser humà, i el seu paper en la cura de la naturalesa, prenent com a model personatges bíblics i de la tradició cristiana.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sagraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconéixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Tercer cicle

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, juí crític i responsabilitat.

1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.

Competència específica 2

2.1 Promoure actituds que impulsen la millora de la convivència i la cura del planeta, coneixent i aplicant alguns principis de l'ètica cristiana, plasman les seues conclusions en diferents suports.

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

3.2 Cooperar activament en la construcció d'una convivència pacífica i democràtica reconeixent, en iniciatives i projectes eclesials, aquells valors morals que promouen el bé comú.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

4.2 Reconèixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavorix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, interpretant i respectant el religiós en la pluralitat de cultures i promovent el diàleg interreligiós.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

6.2 Conèixer el Credo de la fe cristiana, posant-lo en diàleg amb altres àrees de coneixement científic i cultural i amb altres religions.

SABERS BÀSICS PER BLOCS

PRIMER CICLE

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parenostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

L'aliança de Déu amb el poble d'Israel i el seu projecte d'humanitat.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

La Bíblia com a font d'inspiració artística al llarg de la història.

La bellesa com a expressió de la Creació i de l'experiència religiosa.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Gratitud cap a les persones que ens cuiden i cap a Déu *Creador.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Biografies significatives que han afavorit la resolució pacífica de conflictes.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

SEGON CICLE

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

La dignitat de l'ésser humà.

Relats bíblics de vocació i missió.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Tècniques de mediació per a la resolució pacífica de conflictes a la llum de l'Evangelí.

Les relacions amb els altres com a oportunitat d'autoconeixement i creixement personal.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els sacraments.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel.

La relació de Jesús amb les persones del seu temps.

Jesús anuncia el Regne de Déu: fraternitat i misericòrdia.

Relats bíblics que descriuen la vida de Jesús de Natzaret amb els Apòstols i les primeres comunitats cristianes.

María, Mare de l'Església.

L'Església, Poble de Déu, com a comunitat que viu i celebra. El sacrament de l'Eucaristia.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sacrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

Valor cultural i artístic del patrimoni de la diòcesi.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La cura de l'entorn natural i social com a casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Projectes de servici i solidaritat promoguts per l'Església.

Actituds de respecte i inclusió per a crear entorns de convivència intercultural.

TERCER CICLE

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La dignitat humana, la igualtat i la diferència entre les persones.

Els drets humans en diàleg amb la visió cristiana.

La responsabilitat personal i social des del punt de vista cristià.

Situacions vitals que plantegen preguntes existencials o morals per a la persona.

La influència de les accions individuals en la transformació social a la llum de l'ètica cristiana.

Valoració de la dimensió espiritual i religiosa en un mateix i en els altres.

Expressió, en diversos llenguatges de la pròpia vivència personal, entorn de les festivitats, tradicions i celebracions religioses.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Ritus, tradicions i festes de diverses religions entorn del naixement, el matrimoni i la mort, explicitant l'aportació del cristianisme.

Obres d'art, composicions musicals, i construccions arquitectòniques representatives del cristianisme, comparades amb les d'altres cultures i religions.

La relació de Jesús amb el seu Pare i amb l'Esperit: Déu Trinitat.

La preferència de Jesucrist per les persones marginades.

La passió, mort i resurrecció de Jesús i la celebració de la Pasqua a l'Església.

El Credo de l'Església Catòlica.

La vida cristiana i la celebració dels sagraments.

María, model de creient.

Reconeixement del paper de les dones en la Bíblia i en la història de l'Església.

Reflexió i anàlisi sobre les experiències religioses narrades en diversos relats bíblics o recollides en biografies significatives.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El manament de l'amor com a arrel de l'ètica cristiana i compromís amb el bé comú.

Valors propis de l'Evangelí: les benaurances i el Regne de Déu.

La visió cristiana de la interdependència, eco-dependència i interrelació.

Anàlisi de situacions pròximes de vulnerabilitat i disseny de propostes transformadores aplicant els principis de l'ètica cristiana.

Compromís i transformació social en l'acció de l'Església.

La responsabilitat i el respecte en l'ús dels mitjans de comunicació i les xarxes socials.

Pensament crític i ètic per a la convivència democràtica.

Establiment d'un primer diàleg fe i ciència, des del respecte, la curiositat i l'escolta.

Estima del diàleg intercultural i interreligió per a una convivència pacífica i democràtica.

METODOLOGIA

Orientacions metodològiques de Religió

Els plantejaments metodològics d'esta àrea es fonamenten, globalment, en l'atenció personalitzada a l'alumnat, en la diversitat d'activitats, estratègies, recursos i altres mètodes didàctics; en la cura del desenvolupament emocional i cognitiu de l'alumnat respectant el seu ritme evolutiu; en l'aprenentatge individualitzat i cooperatiu; en la relació dels aprenentatges amb l'entorn, en un enfocament competencial orientat a l'acció, l'emprenedoria i l'aplicació dels sabers. Serà necessari tindre en compte les condicions personals, socials i culturals de tots els xiquets i xiquetes, per a detectar necessitats específiques i proposar accions de reforç o ampliació flexibilitzant els processos i garantint la inclusió de tot l'alumnat. L'avaluació es comprén com a part d'este procés d'ensenyament i aprenentatge. L'àrea de Religió Catòlica conferix una insubstituïble responsabilitat a la figura del docent la intervenció del qual és essencial en la gestió del procés d'ensenyament, tant en la seua programació com en el seu desenvolupament i avaluació.

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;

Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions;

Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a

l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat i els objectius d'etapa.

Atenció personalitzada

El currículum de l'àrea de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigeix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels xiquets i xiquetes en el seu procés d'experiència i coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, l'àrea de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat i l'experiència religiosa de l'alumnat. Entre altres recursos per a este aprenentatge amb valor personal, es poden utilitzar a l'aula dinàmiques d'educació emocional i comunicació empàtica.

Treball individual i cooperatiu

Les propostes metodològiques de l'àrea de Religió Catòlica hauran d'afavorir experiències d'aprenentatge d'atenció individualitzada i treball cooperatiu, en grup xicotet o amb tot el grup classe, per a enriquir els processos afectius i cognitius amb la participació activa dels alumnes i alumnes en la presa de decisions, afavorint el sentit de responsabilitat i pertinença; d'esta manera s'incrementa la motivació i el compromís amb el seu aprenentatge. Per això, al costat de l'atenció personal i les orientacions del professorat, es proposa la realització de tasques i accions en grups heterogenis promovent la col·laboració, no la competitivitat, per a desenvolupar hàbits de treball en equip a l'aula que anticipen la vida en entorns diversos. Este aprenentatge cooperatiu contribuïx a motivar i mantindre l'atenció de l'alumnat i desenvolupa la seua autonomia personal. En concret, l'àrea de Religió Catòlica proposa valors d'autonomia i llibertat personal i cura dels altres. Entre altres recursos per a esta metodologia es poden aplicar a l'aula tècniques de treball

cooperatiu formal i informal.

Disseny Universal per a l'Aprenentatge

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Situacions d'aprenentatge

Les situacions d'aprenentatge constitueixen el nivell més concret d'un procés de programació didàctica del currículum. És un conjunt de tasques relacionades entre si per a facilitar l'aprenentatge a partir d'experiències viscudes per l'alumnat. Les propostes metodològiques de l'àrea de Religió Catòlica poden recrear a l'aula situacions significatives i quotidianes del seu entorn personal, familiar, social i cultural, referides a les necessitats i interessos dels alumnes i alumnes a eixes edats, per a abordar els sabers bàsics, els criteris d'avaluació i les competències específiques als quals van vinculats. Els docents de l'àrea de Religió Catòlica poden proposar situacions d'aprenentatge estimulants, significatives i integradores, contextualitzades i respectuoses amb el procés de desenvolupament integral de l'alumnat en totes les seues dimensions. Hauran de tindre un plantejament precís dels aprenentatges essencials de l'àrea de Religió Catòlica que s'esperen aconseguir. Estes situacions presentaran reptes o problemes amb una complexitat coherent amb el desenvolupament de l'alumnat, la resolució del qual implique la realització de diferents activitats i la mobilització dels aprenentatges que es busquen per a la creació d'un producte o la resolució d'una acció; afavoriran la transferència dels aprenentatges adquirits en l'àrea de Religió Catòlica a contextos de la realitat quotidiana del xiquet i la xiqueta, en funció del seu progrés maduratiu. Es buscarà contribuir al diàleg, al pensament creatiu i autònom, així com a la bona convivència i el respecte a la diferència. Les situacions d'aprenentatge en l'àrea de Religió Catòlica tindran en compte els centres d'interés de l'alumnat i possibilitarà la mobilització coherent i eficaç dels diferents coneixements, destreses, actituds i valors pròpies d'aquesta àrea.

Aprentatge orientat a l'acció

Les propostes metodològiques de l'àrea de Religió Catòlica suposen un enfocament de l'aprenentatge orientat no sols al creixement personal, també al seu desenvolupament social i de relació amb l'entorn; per tant, es busca un enfocament orientat a l'acció en el qual els propis alumnes i alumnes puguin ser protagonistes implicats en el seu procés d'aprenentatge. A més, estos aprenentatges propis de l'àrea hauran d'estar connectats amb l'entorn familiar i el context pròxim per a relacionar-los de manera pràctica, mobilitzar-los i aplicar-los en la seua vida quotidiana en situacions de diversitat religiosa, personal i social. Incorporar la diversitat cultural i religiosa pròpia de l'aula i de l'entorn contribuirà a despertar i fomentar el diàleg amb uns altres, així com l'interés i la curiositat per la diversitat d'identitats personals i socials en les quals el religiós siga un element propi. Este model d'intervenció a l'aula permetrà l'estima i el respecte per la diversitat religiosa i cultural, facilitant que l'alumnat reconega les festivitats i les manifestacions culturals de l'entorn, així com altres expressions religioses i artístiques pròpies de la nostra tradició cultural. L'alumnat serà progressivament conscient de les referències religioses i culturals, i podrà identificar diferències i semblances per a valorar i apreciar tant la cultura pròpia com la dels diferents pobles i religions.

CONTINGUTS TRANSVERSALS

Per a orientar el procés educatiu al llarg de l'etapa, el DECRET 36/2022, de 8 de juny ha establert en l'article 12 els continguts transversals

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Es fomentaran accions i valors de respecte, esportivitat i treball en equip en totes les activitats esportives, amb la finalitat de previndre actituds i conductes antiesportives.

Els centres educatius promouran accions per a la millora de la convivència, la tolerància, la

prudència, l'autocontrol, el diàleg i l'empatia. Així mateix, garantiran la inclusió de continguts transversals relacionats amb la igualtat i la no discriminació.

Es dissenyaran situacions d'aprenentatge que permeten afermar en l'alumnat l'esperit emprenedor, la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, el treball en equip i la confiança en si mateix.

S'incorporaran en les programacions didàctiques continguts transversals relacionats amb l'educació viària i de primers auxilis, a fi de previndre accidents.

INTERDISCIPLINARIETAT I PROJECTES INTEGRATS

El projecte integrat es concretarà en la implementació de situacions d'aprenentatge i activitats variades que giren entorn d'un tema d'interés o eix comú, de duració variable. Permetrà la reorganització d'espais i temps durant el seu desenvolupament, i podrà integrar continguts transversals i abastar la mobilització de continguts d'una o de diverses àrees. El seu caràcter interdisciplinari possibilitarà la participació conjunta de diferents grups d'alumnes i professors en un mateix projecte integrat en diferents espais d'aprenentatge.

La dedicació horària atribuïda al desenvolupament de cadascun dels projectes integrats que es dissenyen es concretarà en els propis projectes, i es reflectirà en els documents institucionals que corresponguen.

Els projectes integrats es decidiran per part del centre a l'inici de cada curs escolar, i s'inclouran en els documents organitzatius propis de programació o planificació anual. Al seu torn, seran avaluats a la seua finalització.

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Com s'arregla en l'article 14, amb l'objectiu de garantir l'equitat i, per consegüent, assegurar la inclusió, la intervenció educativa en esta etapa posarà especial èmfasi en l'atenció individualitzada, en la realització de diagnòstics precoços i en l'establiment de mecanismes de suport i reforç que afavorisquen la promoció de curs de tot l'alumnat. El titular de la conselleria en matèria d'educació reglamentarà sobre aquest tema, a fi de que els centres puguin adoptar les mesures necessàries per a respondre a les necessitats educatives concretes del seu alumnat, tenint en compte els seus diferents ritmes i estils d'aprenentatge.

Les mesures que s'adopten per part dels centres estaran orientades a la consecució de les capacitats esperades al final de l'Educació Primària d'acord amb el perfil d'eixida, i a la consecució dels objectius de l'etapa. Estes mesures s'adoptaran tan prompte com es detecten les dificultats d'aprenentatge, i seran tant organitzatives com curriculars o metodològiques. Entre elles podran considerar-se el suport educatiu en el grup ordinari, els agrupaments flexibles o les adaptacions del currículum.

S'afavorirà la flexibilització de mètodes pedagògics en l'ensenyament i avaluació de la llengua estrangera, especialment amb aquell alumnat que presente dificultats en la seua comprensió i expressió. Igualment, s'establiran les mesures més adequades perquè els processos associats a l'avaluació de l'aprenentatge de cada alumne s'adapten a les seues necessitats.

Igualment, s'establiran les mesures més adequades perquè les condicions de realització dels processos associats a l'avaluació s'adapten a les necessitats d'este alumnat.

ALUMNAT AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS

A fi d'atendre l'alumnat amb necessitats educatives especials i permetre el màxim desenvolupament possible de les competències específiques i de les competències clau, la conselleria amb competència en matèria d'educació establirà, mitjançant desenvolupament reglamentari, el procediment que emmarcarà la realització d'adaptacions curriculars que s'aparten significativament dels elements curriculars establits en este Decret.

En el cas d'este alumnat, els referents per a l'avaluació dels aprenentatges seran els criteris d'avaluació establits en les adaptacions curriculars que es realitzen, sense que resulte impediment per a promocionar de cicle o etapa.

El titular de la conselleria competent en matèria d'educació regularà el procediment pel qual s'autoritze la permanència d'un curs més en l'etapa d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

ALUMNAT AMB DIFICULTATS ESPECÍFIQUES D'APRENTATGE

S'adoptaran les mesures necessàries per a identificar a l'alumnat amb dificultats específiques d'aprenentatge i valorar de manera primerenca les seues necessitats.

La identificació i la valoració de les necessitats educatives d'este alumnat, així com la determinació de les propostes d'intervenció, es realitzarà el més primerenc possible i en els termes que es determinen en el desenvolupament reglamentari que es duga a terme per part de la conselleria amb competència en matèria d'educació.

Entre les mesures d'atenció educativa a considerar pels centres, s'inclourà l'aplicació de les quals garantisquen l'accés a l'avaluació de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge.

ALUMNAT AMB ALTES CAPACITATS INTEL·LECTUALS

De conformitat amb el que es disposa en l'article 20 del Reial decret 157/2022, d'1 de març, l'escolarització de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals es podrà flexibilitzar, de tal forma que es puga reduir un curs acadèmic la duració dels ensenyaments d'Educació Primària quan es

preveja que esta mesura específica és la més adequada per al desenvolupament del seu equilibri personal i socialització.

Al seu torn, entre les mesures educatives específiques per a este alumnat, els centres dissenyaran i implementaran plans individualitzats d'enriquiment curricular, que consistiran en la planificació d'actuacions concretes entorn d'objectius, metodologia i activitats apropiades a les seues necessitats educatives, i contribuiran, amb això, al màxim desenvolupament de les seues capacitats.

Atenció a la diversitat al currículum de religió

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat. Entre altres recursos per a este aprenentatge amb valor personal, es pot utilitzar a l'aula l'elaboració del *porfolio del talent i dinàmiques per a aprendre a pensar, d'educació emocional i d'escolta activa, la implementació de la classe invertida, la generació d'activitats metacognitives, la ludificació i l'aprenentatge experiencial.

AVALUACIÓ

Com s'arregla en l'article 19 L'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat en l'etapa d'Educació Primària serà global, contínua i formativa. Tindrà en compte el grau de desenvolupament de les competències i el seu avanç en l'aprenentatge.

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Els centres docents utilitzaran, de manera generalitzada, instruments d'avaluació variats i adaptats

a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten l'avaluació objectiva de tot l'alumnat.

L'equip docent, coordinat pel tutor del grup, es responsabilitzarà dels resultats que, de manera col·legiada i en una única sessió, s'acordaran en finalitzar cada curs escolar.

En acabar cadascun dels cicles, el tutor del grup emetrà un informe sobre el grau de desenvolupament de les competències clau per part de cada alumne, indicant, si és el cas, les mesures de reforç que s'han de contemplar en el cicle o etapa següent.

Amb la finalitat de garantir la continuïtat del procés de formació de l'alumnat, cada alumne disposarà en finalitzar l'etapa d'un informe sobre la seua evolució i el grau de desenvolupament de les competències clau.

Es garantirà el dret de l'alumnat a una avaluació objectiva, i al fet que la seua dedicació, esforç i rendiment siguin valorats i reconeguts amb objectivitat, per al que s'establiran els oportuns procediments.

El professorat avaluarà tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la seua pròpia pràctica docent.

L'avaluació al currículum de Religió

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desemboïcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

L'avaluació de la matèria de Religió Catòlica es realitzarà en els mateixos termes i amb els mateixos efectes de les altres matèries de l'etapa. Haurà de tindre en compte tots els processos de l'activitat pedagògica que es desenvolupa a l'aula i preveure les ferramentes i instruments

necessaris per a observar el nivell d'adquisició de les competències específiques. En la mesura que siga possible, com a subjectes progressivament autònoms i responsables del seu aprenentatge, els alumnes i alumnes han de participar en l'avaluació i el procés seguit per a l'adquisició de les competències específiques pròpies de la matèria. Per a això s'haurien de combinar els diferents tipus d'avaluació: la realitzada pel docent, autoavaluació de l'alumnat sobre si mateix de manera que puguin prendre consciència del seu procés d'aprenentatge i siga progressivament més responsable d'ell, i coavaluació entre iguals que ha de desenvolupar-se en un ambient de respecte i empatia.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació inicial, que facilita la valoració dels coneixements previs, les capacitats i les actituds de l'alumnat, a fi d'adequar el procés d'ensenyament-aprenentatge a la realitat de les seues possibilitats.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell

d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portafolis o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguin dialogar sobre el procés d'aprenentatge, sent el professor o professora qui definisca els indicadors de l'aprenentatge.

Criteris de qualificació.

Serà el professor qui establisca els criteris de qualificació i aplique un percentatge a la ponderació de cada criteri en la qualificació final. Entre altres, podrien considerar-se:

Treballs que l'alumnat va realitzant; Actitud davant l'aprenentatge i Quadern de treball

SITUACIONS D'APRENTATGE, I TEMPORALITZACIÓ

Al llarg del curs escolar es proposa la realització de diferents situacions d'aprenentatge. Les situacions d'aprenentatge constitueixen el nivell més concret d'un procés de programació didàctica del currículum. És un conjunt de tasques relacionades entre si per a facilitar l'aprenentatge a partir d'experiències viscudes per l'alumnat. Les propostes metodològiques de la matèria de Religió Catòlica poden recrear a l'aula situacions significatives i quotidianes del seu entorn personal, familiar, social i cultural, referides a les necessitats i interessos dels alumnes i alumnes a eixes edats, per a abordar els sabers bàsics, els criteris d'avaluació i les competències específiques als quals van vinculats. Els docents de la matèria de Religió Catòlica poden proposar situacions d'aprenentatge estimulants, significatives i integradores, contextualitzades i respectuoses amb el procés de desenvolupament integral de l'alumnat en totes les seues dimensions. Hauran de tindre un plantejament precís dels aprenentatges essencials de la matèria de Religió Catòlica que s'esperen aconseguir. Estes situacions presentaran reptes o problemes amb una complexitat coherent amb el desenvolupament de l'alumnat, la resolució del qual implique la realització de diferents activitats i la mobilització dels aprenentatges que es busquen per a la creació d'un producte o la resolució d'una acció; afavoriran la transferència dels aprenentatges adquirits en la matèria de Religió a contextos de la realitat quotidiana de l'alumne i l'alumna, en funció del seu progrés maduratiu. Es buscarà contribuir al diàleg, al pensament creatiu i crític, així com a la inclusió, la sostenibilitat i la ciutadania global. Les situacions d'aprenentatge en la matèria de Religió Catòlica tindran en compte els centres d'interés de l'alumnat i possibilitarà la mobilització coherent i eficaç dels diferents coneixements, destreses, actituds i valors propis d'esta matèria.

PRIMER DE PRIMARIA

Situació d'aprenentatge 1.

Títol: Un mon millor

Temporalització: sis setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de la història de la Creació que apareix al primer llibre de la Bíblia (Gènesi 1 i 2) la importància de la cura del nostre planeta i, en especial, del nostre entorn.

Objectius etapa:

-Entendre la importància de cuidar el nostre entorn i la seua vinculació amb el regal que Déu ens fa.

- Gaudir de la natura sempre amb cura de no fer malbé a les plantes, animals...

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la

persona. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el diàleg intercultural. Haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-

les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.2 Valorar la Bíblia com a llibre sagrat i com a narració de la trobada de Déu amb la humanitat, descobrint el seu lloc en la comunitat cristiana i en la cultura.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

L'aliança de Déu amb el poble d'Israel i el seu projecte d'humanitat.

La Bíblia com a font d'inspiració artística al llarg de la història.

La bellesa com a expressió de la Creació i de l'experiència religiosa.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Gratitut cap a les persones que ens cuiden i cap a Déu *Creador.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Biografies significatives que han afavorit la resolució pacífica de conflictes.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials.

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques

d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge.

Agrupaments: dependrà de l'activitat a desenvolupar a l'aula.

Espais: els que estiguen a disposició de l'àrea de religió.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

S'utilitzarà, de manera generalitzada, instruments d'avaluació variats i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten l'avaluació objectiva de tot l'alumnat.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. La matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desemboïcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació inicial, que facilita la valoració dels coneixements previs, les capacitats i les actituds de l'alumnat, a fi d'adequar el procés d'ensenyament-aprenentatge a la realitat de les seues possibilitats.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i actecorrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell

d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portafolis o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguin dialogar sobre el procés d'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 2.

Títol: QUIN REGAL!

Temporalització: tres setmanes.

Descripció: Treballarem la importància dels relats del Nou Testament i del temps d'Advent com a preparació per rebre al Mesies que naix a Betlem i al nostre cor.

Objectius etapa:

- Reconèixer la importància de la figura de Jesús com a Salvador del mon.
- Valorar l'Advent com a temps de preparació de les festes nadalenques.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i

la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal. Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el diàleg intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos;

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos

llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat. Proposa que aquestes creences i valors religiosos puguen contribuir en el desenvolupament autònom i personal del propi projecte vital.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de

desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: els necessaris per desenvolupar les diferents activitats al llarg de les sessions.

Espais: aula de religió i altres espais.

Instruments d'avaluació:

Al context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguen elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolicar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les

persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 3.

Títol: JA ÉS NADAL!

Temporalització: tres setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de la història del naixement de Jesús que apareix al Nou Testament i la seua importància per entendre les festes nadalenques.

Objectius etapa:

-Gaudir de les tradicions religioses nadalenques a les nostres terres.

-Comprendre la importància de viure el Nadal en família.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials

(família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats, com s'expressa en la Declaració Universal dels Drets Humans.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats.

Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal. Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis

de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en

la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituts i accions que promouen la fraternitat.

Actituts quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;

Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsqen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la

tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: els necessaris per a desenvolupar les activitats proposades a les diferents situacions d'aprenentatge.

Espais: aula de religió i altres espais del centre.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Utilitzaré, de manera generalitzada, instruments d'avaluació variats i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten l'avaluació objectiva de tot l'alumnat.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolicar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les

persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen moments diferents:

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades als criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 4.

Títol: QUINES HISTÒRIES MÉS XULES!

Temporalització: cinc setmanes

Descripció: Al llarg d'aquestes setmanes treballarem diverses històries tant de l'Antic com del Nou Testament (Patriarques i Paràboles de Jesús)

Objectius etapa:

-Entendre la importància de conèixer els arrels de la nostra fe per mig de les històries de l'Antic

Testament.

-conèixer característiques del Nou Testament com a font d'informació i de fe.

-Valorar la importància de les històries de Jesús que apareixen al Nou Testament.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constitueix un aprenentatge essencial en l'educació integral. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la

presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el diàleg intercultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la

construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions

religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangelí i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconèixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques

d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: els que es consideren necessaris per realitzar les diferents activitats proposades.

Espais: aula de religió i altres espais del centre.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguen elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigeix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament

relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la

Situació d'aprenentatge 5.

Títol: ARRIBA DOÑA QUARESMA; ESTEM DE FESTA EN SETMANA SANTA!

Temporalització: set setmanes

Descripció: anem a viure de nou el temps de quaresma i Setmana Santa coneixent la història de la Passió del Nostre Senyor que apareix als evangelis.

Objectius etapa:

- Entendre la importància de viure la Quaresma com un temps de reflexió i perdó.
- Gaudir de les festes de Setmana Santa i la seua història.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constitueix un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats, com s'expressa en la Declaració Universal dels Drets Humans. Proposa aprendre a gestionar la pròpia autonomia personal, amb les seues idees i presa de decisions, amb les d'altres persones i grups, amb la família, amb altres entorns socials i culturals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats. Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la natura humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa. Suposa explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat per a cultivar les experiències de silenci i contemplació.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En

este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constitueix un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Proposa que estes creences i valors religiosos puguin contribuir al desenvolupament autònom i personal del propi projecte vital.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribueix al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangelí i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

6.2 Valorar la Bíblia com a llibre sagrat i com a narració de la trobada de Déu amb la humanitat, descobrint el seu lloc en la comunitat cristiana i en la cultura.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parenostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Es desenvoluparan accions i valors de respecte, esportivitat i treball en equip en totes les activitats esportives, amb la finalitat de previndre actituds i conductes antiesportives.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;

Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat i els objectius d'etapa.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: grups segons necessitats de les diferents activitats proposades.

Espais: aula de religió i altres espais del centre.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

Situació d'aprenentatge 6.

Títol: UNA NOVA INVITACIÓ.

Temporalització: cinc setmanes

Descripció: anem a conèixer el naixement de l'Església per mig de la lectura del llibre dels Fets del Apòstols. També coneixerem la història de Maria, la Nostra Mare al llarg d'eixe temps.

Objectius etapa:

- Entendre la importància de conèixer Pentecosta com a punt d'eixida de la nostra Església.
- Gaudir de la imatge de Maria com a model de Mare i Reina del cel.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la

interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

Proposa aprendre a gestionar la pròpia autonomia personal, amb les seues idees i presa de decisions, amb les d'altres persones i grups, amb la família, amb altres entorns socials i culturals. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans. Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge

sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats. Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal. Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'aquesta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues

aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

6.2 Valorar la Bíblia com a llibre sagrat i com a narració de la trobada de Déu amb la humanitat, descobrint el seu lloc en la comunitat cristiana i en la cultura.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

La Bíblia com a font d'inspiració artística al llarg de la història.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: els necessaris segons les activitats a desenvolupar al llarg de la situació d'aprenentatge.

Espais: aula de religió.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot interindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portafolis o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge.

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Situació d'aprenentatge 7.

Títol: COMUNITAT I VIDA.

Temporalització: tres setmanes

Descripció: anem a conèixer la importància de la nostra Església i el seu paper social dins la nostra societat hui.

Objectius etapa:

- Gaudir de experiències de grups que treballen pels altres.
- Entendre la importància de formar part de la nostra Església hui.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal..

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1,

CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constitueix un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats, com s'expressa en la Declaració Universal dels Drets Humans. Proposa aprendre a gestionar la pròpia autonomia personal, amb les seues idees i presa de decisions, amb les d'altres persones i grups, amb la família, amb altres entorns socials i culturals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més

significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats. Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal. Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectuositat, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constitueix un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten

estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: segons la necessitat de les activitats.

Espais: aula de religió.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. Entre altres recursos per a este aprenentatge amb valor personal, es pot utilitzar a l'aula l'elaboració del *portfoli del talent i dinàmiques per a aprendre a pensar, d'educació emocional i d'escolta activa, la implementació de la classe invertida, la generació d'activitats metacognitives, la ludificació i l'aprenentatge experiencial.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot interindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguin dialogar sobre el procés d'aprenentatge, sent el professor o professora qui definisca els indicadors de l'aprenentatge.

SEGON DE PRIMARIA

Situació d'aprenentatge 1.

Títol: UN LLIBRE MERAVELLÓS

Temporalització: Set setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de la història de la Creació, de la història de Noé i altres històries la importància de la Bíblia com a llibre que guia al Poble de Déu.

Objectius etapa:

- Entendre la importància de la Bíblia com a llibre sagrat dels cristians.
- Valorar les històries de l'Antic Testament com a part de la nostra tradició religiosa.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge

essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats, com s'expressa en la Declaració Universal dels Drets Humans. Proposa aprendre a gestionar la pròpia autonomia personal, amb les seues idees i presa de decisions, amb les d'altres persones i grups, amb la família, amb altres entorns socials i culturals. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats. Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal. Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos

llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa. Suposa explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat per a cultivar les experiències de silenci i contemplació. Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat. Proposa que estes creences i valors religiosos puguin contribuir en el desenvolupament autònom i personal del propi projecte vital. La rellevància d'estos coneixements sobre religió i la seua presència a l'escola, reconeguda pel Consell d'Europa, contribuïx al desenvolupament de les competències clau i a l'educació integral.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la

perspectiva cristiana, contribueix al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i

anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

6.2 Valorar la Bíblia com a llibre sagrat i com a narració de la trobada de Déu amb la humanitat, descobrint el seu lloc en la comunitat cristiana i en la cultura.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

L'aliança de Déu amb el poble d'Israel i el seu projecte d'humanitat.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia.

La Bíblia com a font d'inspiració artística al llarg de la història.

La bellesa com a expressió de la Creació i de l'experiència religiosa.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Gratitud cap a les persones que ens cuiden i cap a Déu *Creador.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Biografies significatives que han afavorit la resolució pacífica de conflictes.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de

la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Es fomentaran accions i valors de respecte, esportivitat i treball en equip en totes les activitats esportives, amb la finalitat de previndre actituds i conductes antiesportives.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;

Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions;

Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: grups adaptats a les necessitats de les activitats proposades.

Espais: aula de religió i altres ambients del centre.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació inicial, que facilita la valoració dels coneixements previs, les capacitats i les actituds de l'alumnat, a fi d'adequar el procés d'ensenyament-aprenentatge a la realitat de les seues possibilitats.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *porfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguin dialogar sobre el procés d'aprenentatge, sent el professor o professora qui definisca els indicadors de l'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 2.

Títol: SOM AMICS!

Temporalització: quatre setmanes.

Descripció: el treball d'aquesta situació d'aprenentatge està relacionat amb el testimoni de Jesús per mig de les paràboles i les històries que ens conten els evangelis.

Objectius etapa:

- Gaudir de la lectura de diferents paràboles de Jesús.
- Valorar la importància d'estimar el proïsme.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal. Suposa

aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats, com s'expressa en la Declaració Universal dels Drets Humans. Proposa aprendre a gestionar la pròpia autonomia personal, amb les seues idees i presa de decisions, amb les d'altres persones i grups, amb la família, amb altres entorns socials i culturals. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del

planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions

artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats. Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal. Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir

possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangelí.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

6.2 Valorar la Bíblia com a llibre sagrat i com a narració de la trobada de Déu amb la humanitat, descobrint el seu lloc en la comunitat cristiana i en la cultura.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

L'aliança de Déu amb el poble d'Israel i el seu projecte d'humanitat.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

La Bíblia com a font d'inspiració artística al llarg de la història.

La bellesa com a expressió de la Creació i de l'experiència religiosa.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Gratitud cap a les persones que ens cuiden i cap a Déu *Creador.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Biografies significatives que han afavorit la resolució pacífica de conflictes.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a

l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsqen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: segons les necessitats de les activitats a desenvolupar.

Espais: aula de religió i altres ambients del centre.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Els centres docents utilitzaran, de manera generalitzada, instruments d'avaluació variats i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten l'avaluació objectiva de tot l'alumnat.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social,

respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot interindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos

transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguin dialogar sobre el procés d'aprenentatge, sent el professor o professora qui definisca els indicadors de l'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 3.

Títol: HUI ÉS FESTA!

Temporalització: sis setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de la història del naixement de Jesús que apareix al Nou Testament i la seua importància per entendre les festes nadalenques.

Objectius etapa:

- Conèixer les tradicions entorn al Nadal arreu del mon.
- Descobrir que Jesús naix al nostre cor cada Nadal.
- Valorar la importància de viure les festes nadalenques amb la família.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i

cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-

se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En

este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

6.2 Valorar la Bíblia com a llibre sagrat i com a narració de la trobada de Déu amb la humanitat, descobrint el seu lloc en la comunitat cristiana i en la cultura.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

La bellesa com a expressió de la Creació i de l'experiència religiosa.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Biografies significatives que han afavorit la resolució pacífica de conflictes.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;

Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: grups segons siga necessari per al treball a l'aula.

Espais: aula de religió i altres espais del centre si és necessari.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Els centres docents utilitzaran, de manera generalitzada, instruments d'avaluació variats i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten l'avaluació objectiva de tot l'alumnat.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. La matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolicar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot interindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les

mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat.

Situació d'aprenentatge 4.

Títol: PARLEM AMB DEU

Temporalització: set setmanes

Descripció: Al llarg d'aquestes sessions anem a descobrir com Jesús és un model de deixeble i fill de Déu; ens ensenya a parlar amb Ell i anem vivint el temps de Quaresma.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment

de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la

inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-

les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

6.2 Valorar la Bíblia com a llibre sagrat i com a narració de la trobada de Déu amb la humanitat, descobrint el seu lloc en la comunitat cristiana i en la cultura.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Biografies significatives que han afavorit la resolució pacífica de conflictes.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions.

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal

per a l'Aprentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: segons les necessitats de les activitats a desenvolupar al llarg de les sessions de treball.

Espais: aula de religió del centre i també el pati de primària

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Els centres docents utilitzaran, de manera generalitzada, instruments d'avaluació variats i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten l'avaluació objectiva de tot l'alumnat.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desemboïcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervenir modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguin dialogar sobre el procés d'aprenentatge, sent el professor o professora qui definisca els indicadors de l'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 5.

Títol: QUINA BONA MARE TENIM!

Temporalització: quatre setmanes

Descripció: Volem que l'alumnat conega les tradicions marianes que hi ha al seu entorn i que consideren la Mare de Déu com la seua mare.

Objectius etapa:

- Conèixer les tradicions marianes de la nostra localitat.
- Gaudir amb el Rosari com a oració que ens uneix més a Maria.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials

(família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa. Suposa explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat per a cultivar les experiències de silenci i contemplació.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica,

explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.2 Reconéixer algunes de les característiques que definixen l'autonomia personal, desenvolupant un autoconcepte ajustat i una autoestima saludable, per a la pròpia acceptació personal i per a integrar-se en els grups de pertinença amb assertivitat i responsabilitat, a la llum de l'Evangeli.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangeli i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconéixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

Gratitud cap a les persones que ens cuiden i cap a Déu *Creador.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;

Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: grups segons les necessitats de les activitats organitzades

Espais: aula de religió i biblioteca; també el pati de primària

Instruments d'avaluació:

Al context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les

mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguin dialogar sobre el procés d'aprenentatge, sent el professor o professora qui definisca els indicadors de l'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 6.

Títol: UNA GRAN FAMILIA!

Temporalització: cinc setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de la lectura de la història de Pentecosta l'inici de la nostra Església.

Objectius etapa:

- Descobrir que l'Esperit Sant és el motor de la nostra Església.
- Valorar la importància de formar part de la família dels cristians.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i

empatia.

Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de

l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constitueix un

aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Observar en els relats i personatges bíblics valors fonamentals de l'ésser humà, relacionant-les amb el desenvolupament de la seua autonomia i responsabilitat en el grup-classe.

Competència específica 2

2.1 Reconéixer els vincles i relacions amb els grups de pertinença, comparant-los amb els de Jesús de Natzaret, identificant hàbits i principis que ajuden a generar un clima d'afectivitat, respecte, solidaritat i inclusió.

2.2 Apreciar i mostrar actituds de respecte, mediació i cura del proïsme i de la naturalesa, derivades de l'anàlisi de les paraules i accions de Jesús de Natzaret.

Competència específica 3

3.1 Visualitzar i identificar quines situacions quotidianes promouen una convivència pacífica, a través de l'escolta i anàlisi de relats bíblics, per a aprendre a resoldre pacífica i inclusivament els conflictes.

3.2 Descriure algunes situacions pròximes de desemparament, fragilitat i vulnerabilitat, empatitzant amb les persones desfavorides i reconeixent la preferència de Jesús de Natzaret pels quals més patixen..

Competència específica 4

4.1 Relacionar alguns passatges bíblics amb expressions artístiques, servint-se de l'observació i anàlisi, per a potenciar la creativitat i la comunicació a través de diversos llenguatges.

4.2 Descobrir com el poble cristià mostra la seua fe en la vida diària en diferents festes i manifestacions religioses, comprenent el vincle que les unix a l'Evangelí i la seua actualització en la comunitat cristiana.

Competència específica 5

5.1 Prendre consciència de la pròpia interioritat a través de narracions i biografies cristianes significatives, per a afavorir l'autoconeixement personal i les vivències dels altres.

5.2 Identificar les pròpies emocions, sentiments i vivències religioses, compartint-los i reconeixent-los en l'altre, tenint en compte l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana.

Competència específica 6

6.1 Reconèixer que Jesús de Natzaret és el centre del missatge cristià, valorant les seues aportacions per a la persona i la societat en entorns diversos.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del

cristianisme.

L'aliança de Déu amb el poble d'Israel i el seu projecte d'humanitat.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. .

Agrupaments: grups segons necessitats de les activitats.

Espais: aula de religió i també el pati de primària

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar

plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació inicial, que facilita la valoració dels coneixements previs, les capacitats i les actituds de l'alumnat, a fi d'adequar el procés d'ensenyament-aprenentatge a la realitat de les seues possibilitats.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i actecorrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguin dialogar sobre el procés d'aprenentatge.

TERCER DE PRIMARIA.

Situació d'aprenentatge 1.

Títol: M'AGRADA SER FELIÇ

Temporalització: Sis setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de les històries de la Bíblia la seua importància com a llibre que guia al Poble de Déu.

Objectius etapa:

- Entendre la importància de conèixer les històries de la Bíblia per a entendre la història del Poble

de Déu.

- Conèixer les històries més destacades de l'Antic Testament.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Proposa reconèixer i comprendre les pròpies experiències, les arrels familiars i culturals, les relacions amb l'entorn social i natural. Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, de relats bíblics. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents

cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures es constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana per afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de

l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

1.2 Desenvolupar sensibilitat sobre el valor de la vida i de la igual dignitat de l'ésser humà, i el seu paper en la cura de la naturalesa, prenent com a model personatges bíblics i de la tradició cristiana.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sacraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià

Relats bíblics de vocació i missió.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els

sagraments.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La relació de Jesús amb les persones del seu temps

Jesús anuncia el Regne de Déu: fraternitat i misericòrdia.

María, Mare de l'Església.

L'Església, Poble de Déu, com a comunitat que viu i celebra. El sagrament de l'Eucaristia.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sagrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La cura de l'entorn natural i social com a casa comuna.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels

passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsqen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: grups segons les activitats a desenvolupar.

Espais: aula de religió i altres espais del centre.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu, Avaluació d'aprendre a pensar i Avaluació de ciutadania global.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat.

Situació d'aprenentatge 2.

Títol: UNA BONA PROMESA

Temporalització: huit setmanes.

Descripció: descobrim com el Gènesi ens relata la importància dels Patriarques a l'Antic Testament per a entendre la singularitat del Poble jueu al llarg de la Història de la Salvació.

Objectius etapa:

- conèixer els Patriarques des de Abraham fins Moisès.
- entendre que la història del Poble de Déu influeix en la fe cristiana.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició

cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

Suposa explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat per a cultivar les experiències de silenci i contemplació. Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social. El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una

de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

1.2 Desenvolupar sensibilitat sobre el valor de la vida i de la igual dignitat de l'ésser humà, i el seu paper en la cura de la naturalesa, prenent com a model personatges bíblics i de la tradició cristiana.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com

a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

Competència específica 5

5.1 Reconèixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

La dignitat de l'ésser humà.

Relats bíblics de vocació i missió.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Les relacions amb els altres com a oportunitat d'autoconeixement i creixement personal.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel.

Relats bíblics que descriuen la vida de Jesús de Natzaret amb els Apòstols i les primeres comunitats cristianes.

L'Església, Poble de Déu, com a comunitat que viu i celebra. El sagrament de l'Eucaristia.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sagrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

Valor cultural i artístic del patrimoni de la diòcesi.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La cura de l'entorn natural i social com a casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Projectes de servici i solidaritat promoguts per l'Església.

Actituds de respecte i inclusió per a crear entorns de convivència intercultural.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa

igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos

Agrupaments: dependrà de les activitats a desenvolupar en les diferents sessions d'aprenentatge.

Espais: aula de religió o diferents ambients del centre.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

L'avaluació de la matèria de Religió Catòlica es realitzarà en els mateixos termes i amb els mateixos efectes de les altres matèries de l'etapa. Haurà de tindre en compte tots els processos de l'activitat pedagògica que es desenvolupa a l'aula i preveure les ferramentes i instruments necessaris per a observar el nivell d'adquisició de les competències específiques.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervenir modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del

procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 3.

Títol: UNA VIDA D'ESTIMA

Temporalització: huit setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de la història de la concepció i del naixement de Jesús que apareix al Nou Testament i la seua importància per entendre les festes nadalenques.

Objectius etapa:

- Entendre la importància de l'Advent com a temps d'espera i esperança.
- Gaudir de les festes nadalenques en família.
- Valorar la importància de viure les festes nadalenques com bons cristians.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats, com s'expressa en la Declaració Universal dels Drets Humans. Proposa aprendre a gestionar la pròpia autonomia personal, amb les seues idees i presa de decisions, amb les d'altres persones i grups, amb la família, amb altres entorns socials i culturals.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó

transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats. Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el diàleg intercultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix

en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat. Proposa que estes creences i valors religiosos puguen contribuir en el desenvolupament autònom i personal del propi projecte vital.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns

culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

Competència específica 5

5.1 Reconéixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

Relats bíblics de vocació i missió.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Les relacions amb els altres com a oportunitat d'autoconeixement i creixement personal.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els sacraments.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel.

La relació de Jesús amb les persones del seu temps.

Jesús anuncia el Regne de Déu: fraternitat i misericòrdia.

Relats bíblics que descriuen la vida de Jesús de Natzaret amb els Apòstols i les primeres comunitats cristianes.

María, Mare de l'Església.

L'Església, Poble de Déu, com a comunitat que viu i celebra. El sacrament de l'Eucaristia.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sacrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

Valor cultural i artístic del patrimoni de la diòcesi.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions;

Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos

d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat i els objectius d'etapa.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: segons les necessitats de les activitats proposades.

Espais: aula de religió i altres llocs del centre si escau.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigeix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavoreix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirida, ajuda a identificar

milliores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen moments diferents:

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervenir modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament.

Situació d'aprenentatge 4.

Títol: GRÀCIES PER SALVAR-ME!

Temporalització: sis setmanes

Descripció: Jesús viu els seus últims dies de vida a Jerusalem. Sap que ha de patir i morir per nosaltres i s'entrega per mig de la Eucaristia amb l'Últim Sopar.

Objectius etapa:

- Comprendre la importància de viure l'Eucaristia cada setmana recordant el moment del sacrifici de Jesús.
- Entendre la importància del sacrifici de Jesús en la Setmana Santa.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat

popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència;

prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sagraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconéixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

La dignitat de l'ésser humà.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Tècniques de mediació per a la resolució pacífica de conflictes a la llum de l'Evangelí.

Les relacions amb els altres com a oportunitat d'autoconeixement i creixement personal.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els sacraments.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel.

La relació de Jesús amb les persones del seu temps.

Jesús anuncia el Regne de Déu: fraternitat i misericòrdia.

Relats bíblics que descriuen la vida de Jesús de Natzaret amb els Apòstols i les primeres comunitats cristianes.

María, Mare de l'Església.

L'Església, Poble de Déu, com a comunitat que viu i celebra. El sagrament de l'Eucaristia.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sagrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Valor cultural i artístic del patrimoni de la diòcesi.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La cura de l'entorn natural i social com a casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Projectes de servici i solidaritat promoguts per l'Església.

Actituds de respecte i inclusió per a crear entorns de convivència intercultural.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la

igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;

Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions;

Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat i els objectius d'etapa.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de

les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge.

Agrupaments: si escau es faran agrupaments per a treballar activitats.

Espais: aula de religió.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigeix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

En la mesura que siga possible, com a subjectes progressivament autònoms i responsables del

seu aprenentatge, els alumnes i alumnes han de participar en l'avaluació i el procés seguit per a l'adquisició de les competències específiques pròpies de la matèria. Per a això s'haurien de combinar els diferents tipus d'avaluació: la realitzada pel docent, autoavaluació de l'alumnat sobre si mateix de manera que puguin prendre consciència del seu procés d'aprenentatge i siga progressivament més responsable d'ell, i coavaluació entre iguals que ha de desenvolupar-se en un ambient de respecte i empatia.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació inicial, que facilita la valoració dels coneixements previs, les capacitats i les actituds de l'alumnat, a fi d'adequar el procés d'ensenyament-aprenentatge a la realitat de les seues possibilitats.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i actecorrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i

sistematització de la informació del procés d'aprenentatge. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguem dialogar sobre el procés d'aprenentatge, sent el professor o professora qui definisca els indicadors de l'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 5.

Títol: UN MISSATGE FELIÇ

Temporalització: quatre setmanes

Descripció: al llarg d'aquestes setmanes descobrirem la importància de ser cristians. La Bona Notícia és que Jesús ha ressucitat.

Objectius etapa

- Descobrir en les paraules del Nou Testament el missatge de salvació que Déu ens dona.
- Entendre la importància de formar part de la gran família dels cristians.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la

nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions.. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sagraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconéixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

Relats bíblics de vocació i missió.

Les relacions amb els altres com a oportunitat d'autoconeixement i creixement personal.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els sacraments.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel.

La relació de Jesús amb les persones del seu temps.

Jesús anuncia el Regne de Déu: fraternitat i misericòrdia.

Relats bíblics que descriuen la vida de Jesús de Natzaret amb els Apòstols i les primeres comunitats cristianes.

María, Mare de l'Església.

L'Església, Poble de Déu, com a comunitat que viu i celebra. El sacrament de l'Eucaristia.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La cura de l'entorn natural i social com a casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Actituds de respecte i inclusió per a crear entorns de convivència intercultural.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;

Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers

bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: grups segons les necessitats de les activitats a desenvolupar.

Espais: aula de religió i espais del centre segons siga necessari.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Els centres docents utilitzaran, de manera generalitzada, instruments d'avaluació variats i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten l'avaluació objectiva de tot l'alumnat.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat.

Situació d'aprenentatge 6.

Títol: UNA GRAN MISSIÓ.

Temporalització: quatre setmanes

Descripció: descobrirem al llarg d'aquestes sessions la gran missió de l'Església, la evangelització.

Objectius etapa

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets

humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats.

Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal.

L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un

aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sagraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconèixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

Relats bíblics de vocació i missió.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Tècniques de mediació per a la resolució pacífica de conflictes a la llum de l'Evangelí.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els sagraments.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La relació de Jesús amb les persones del seu temps.

Jesús anuncia el Regne de Déu: fraternitat i misericòrdia.

Relats bíblics que descriuen la vida de Jesús de Natzaret amb els Apòstols i les primeres comunitats cristianes.

María, Mare de l'Església.

L'Església, Poble de Déu, com a comunitat que viu i celebra. El sagrament de l'Eucaristia.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sagrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

Valor cultural i artístic del patrimoni de la diòcesi.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Projectes de servici i solidaritat promoguts per l'Església.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la

protecció davant emergències i catàstrofes.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsqen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge.

Agrupaments: els necessaris per a desenvolupar les activitats proposades.

Espais: aula de religió i altres espais del centre.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges

imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requereix correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigeix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervenir modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

QUART DE PRIMÀRIA

Situació d'aprenentatge 1.

Títol: LA EXPERIÈNCIA DEL PECAT; NECESSITEM EL PERDÓ!

Temporalització: Sis setmanes

Descripció: Busquem descobrir i entendre la importància de conèixer el pecat i les seues expressions i com Jesús ens salva amb el seu perdó.

Objectius etapa:

- Valorar la importància del sagrament de la penitència.
- Entendre que seguir Jesús ens estima i ens perdona sempre.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per

a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

Competència específica 4

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sacraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconèixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

La dignitat de l'ésser humà.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Tècniques de mediació per a la resolució pacífica de conflictes a la llum de l'Evangelí.

Les relacions amb els altres com a oportunitat d'autoconeixement i creixement personal.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els sacraments.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts. Competència específica 1.

1.1 Reconèixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

1.2 Desenvolupar sensibilitat sobre el valor de la vida i de la igual dignitat de l'ésser humà, i el seu paper en la cura de la naturalesa, prenent com a model personatges bíblics i de la tradició cristiana.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sagraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconéixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Antic i Nou Testament.

La importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel.

Jesús anuncia el Regne de Déu: fraternitat i misericòrdia.

Relats bíblics que descriuen la vida de Jesús de Natzaret amb els Apòstols i les primeres comunitats cristianes.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sacrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Actituds de respecte i inclusió per a crear entorns de convivència intercultural.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsqen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: segons les necessitats de les activitats a desenvolupar.

Espais: aula biblioteca.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges

imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigeix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procCompetència específica 1.

1.1 Reconèixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

1.2 Desenvolupar sensibilitat sobre el valor de la vida i de la igual dignitat de l'ésser humà, i el seu paper en la cura de la naturalesa, prenent com a model personatges bíblics i de la tradició cristiana.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sagraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconèixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions,

tradicions i contribucions socials.és. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 2.

Títol: HEM D'ESCOLTAR MÉS A DÉU.

Temporalització: sis setmanes.

Descripció: Conèixer per mig de l'estudi de l'Antic Testament la importància de Déu en la Història de la Salvació. Saber més coses dels personatges més importants de la Bíblia.

Objectius etapa:

- Conèixer els Patriarques i les històries de Moisès i David.
- Entendre que la història de l'Església no es pot entendre sense comprendre la importància de l'Antic Testament.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió

cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constituïx un aprenentatge essencial en l'educació integral.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat. Proposa que estes creences i valors religiosos puguen contribuir en el desenvolupament autònom i personal del propi projecte vital. La rellevància d'estos coneixements sobre religió i la seua presència a l'escola, reconeguda pel Consell d'Europa, contribuïx al desenvolupament de les competències clau i a l'educació integral.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2,

CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.2 Desenvolupar sensibilitat sobre el valor de la vida i de la igual dignitat de l'ésser humà, i el seu paper en la cura de la naturalesa, prenent com a model personatges bíblics i de la tradició cristiana.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

Competència específica 5

5.1 Reconèixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

La dignitat de l'ésser humà.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Les relacions amb els altres com a oportunitat d'autoconeixement i creixement personal.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sacrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

Valor cultural i artístic del patrimoni de la diòcesi.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Actituds de respecte i inclusió per a crear entorns de convivència intercultural.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge

Agrupaments: en principi cap si no és necessari en alguna activitat.

Espais: aula de biblioteca; també el pati de primària si cal utilitzar-lo.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés.. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran

les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 3.

Títol: LA PROMESA DEL MESSIES.

Temporalització: cinc setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de la història del naixement de Jesús que apareix al Nou Testament i la seua importància per entendre les festes nadalenques.

Objectius etapa:

-Entendre que les tradicions nadalenques formen part de la seua vida.

-Viure en família unes festes tan importants pels cristians.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este

procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural,

amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribueix al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sagraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconéixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

La dignitat de l'ésser humà.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Tècniques de mediació per a la resolució pacífica de conflictes a la llum de l'Evangelí.

Les relacions amb els altres com a oportunitat d'autoconeixement i creixement personal.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els sagraments.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La relació de Jesús amb les persones del seu temps.

María, Mare de l'Església.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i frateres. El sacrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La cura de l'entorn natural i social com a casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Actituds de respecte i inclusió per a crear entorns de convivència intercultural.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà

de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: grups segons les necessitats de les activitats a desenvolupar.

Espais: aula de biblioteca; també el pati de primària si és necessari.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques,

aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 4.

Títol: HISTÒRIES DE JESÚS; PARÀBOLES I ACCIONS.

Temporalització: set setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig del Nou Testament part de la vida de Jesús; les seues experiències, els seus miracles, els seus ensenyaments....

Objectius etapa:

-Conèixer la importància de les històries de Jesús i el seu missatge.

-Descobrir la importància de Jesús com Messies.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constitueix un aprenentatge essencial en l'educació integral. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica.. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions.. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per

a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribueix al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la

construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sacraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconéixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

La dignitat de l'ésser humà.

Relats bíblics de vocació i missió.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Tècniques de mediació per a la resolució pacífica de conflictes a la llum de l'Evangelí.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els sacraments.

Transmissió del sentiment religiós a través de la música i les arts.

Antic i Nou Testament.

La relació de Jesús amb les persones del seu temps.

Jesús anuncia el Regne de Déu: fraternitat i misericòrdia.

Relats bíblics que descriuen la vida de Jesús de Natzaret amb els Apòstols i les primeres comunitats cristianes.

L'Església, Poble de Déu, com a comunitat que viu i celebra. El sagrament de l'Eucaristia.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sagrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La cura de l'entorn natural i social com a casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Projectes de servici i solidaritat promoguts per l'Església.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a

qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; I Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: segons la necessitat de les activitats a fer.

Espais: aula de religió. Altres espais adequats per les activitats a desenvolupar.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigeix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i actecorrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 5.

Títol: JESÚS PREFEREIX LES PERSONES MÉS FEBLES I NECESSITADES. QUARESMA.

Temporalització: sis setmanes

Descripció: El nostre alumnat descobrirà la importància de conèixer la quaresma i les tradicions que hi ha entorn a eixe temps de l'Església.

Objectius etapa:

- Descobrir en el seu entorn com es viu la Quaresma.
- Entendre la importància del perdó i la solidaritat amb el proïsme.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

Implica aprendre a identificar i gestionar les emocions, afectes, valors, també les limitacions, que formen part de l'experiència personal i social, per a madurar l'autonomia personal. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1,

CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia

personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el diàleg intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars.

El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la

seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sacraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconéixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

La centralitat de la persona en el missatge cristià.

Relats bíblics de vocació i missió.

La importància de la família i la comunitat com a font de felicitat.

Tècniques de mediació per a la resolució pacífica de conflictes a la llum de l'Evangelí.

Les relacions amb els altres com a oportunitat d'autoconeixement i creixement personal.

Presa de consciència de l'experiència personal i del mode de relacionar-nos amb els altres i amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Identificació de diversos símbols i tradicions religioses, entorn del calendari litúrgic i els sacraments.

Antic i Nou Testament.

La relació de Jesús amb les persones del seu temps.

Jesús anuncia el Regne de Déu: fraternitat i misericòrdia.

Relats bíblics que descriuen la vida de Jesús de Natzaret amb els Apòstols i les primeres comunitats cristianes.

L'Església, Poble de Déu, com a comunitat que viu i celebra. El sacrament de l'Eucaristia.

Estima de la importància de viure la fe en comunitat per a la persona creient.

La importància del perdó per a la construcció de relacions socials sòlides, solidàries i fraterne. El sacrament de la reconciliació.

Tipus d'oració: característiques i diferències.

Obres artístiques que representen moments de la tradició bíblica i que són configuradores de la seua identitat cultural.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

La proposta moral cristiana per a la vida en societat.

Hàbits i activitats per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible a la llum de l'ètica cristiana.

Ètica de la cura: la responsabilitat, la compassió, el perdó i l'amor.

Una mirada cristiana a la realitat: la presa de consciència de les situacions socials injustes.

Actituds de respecte i inclusió per a crear entorns de convivència intercultural.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsqen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: segons ho demande l'activitat.

Espais: aula de religió i ambients del centre si és necessari.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desembolcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió i la discussió reflexiva.

Situació d'aprenentatge 6.

Títol: JESÚS COMPLEIX LA VOLUNTAT DEL SEU PARE DÉU.

Temporalització: tres setmanes

Descripció: anem a conèixer la Passió, Mort i Ressurrecció de Jesús que ens conten els evangelis.

Objectius etapa:

- Conèixer la tradició religiosa de la Setmana Santa al món.
- Entendre la importància d'esser cristià compromés amb la seua fe.
- Viure la Setmana Santa amb fervor.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la

inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

Proposa aprendre a gestionar la pròpia autonomia personal, amb les seues idees i presa de decisions, amb les d'altres persones i grups, amb la família, amb altres entorns socials i culturals. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i

llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal,

entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sagraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconéixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

La bellesa com a expressió de la Creació i de l'experiència religiosa.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge.

Agrupaments: segons activitat a desenvolupar.

Espais: aula de religió i altres ambients.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

En la mesura que siga possible, com a subjectes progressivament autònoms i responsables del seu aprenentatge, els alumnes i alumnes han de participar en l'avaluació i el procés seguit per a l'adquisició de les competències específiques pròpies de la matèria. Per a això s'haurien de combinar els diferents tipus d'avaluació: la realitzada pel docent, autoavaluació de l'alumnat sobre si mateix de manera que puguin prendre consciència del seu procés d'aprenentatge i siga progressivament més responsable d'ell, i coavaluació entre iguals que ha de desenvolupar-se en un ambient de respecte i empatia.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i actecorrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 7.

Títol: SAGRAMENTS: PENITÈNCIA I EUCARISTIA.

Temporalització: quatre setmanes

Descripció: anem a conèixer el naixement de l'Església per mig de la lectura del llibre dels Fets del Nou Testament. Importància de la festa de Pentecosta.

Objectius etapa:

- Conèixer la tradició religiosa de Pentecosta.
- Entendre la importància d'esser cristià compromés amb la seua fe.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la

realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En

este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Reconéixer i expressar a través de composicions orals, escrites i artístiques els elements clau de la dignitat i la identitat personal, relacionant-les amb diferents situacions vitals, tenint en compte biografies i relats bíblics de vocació i missió.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

3.2 Distingir alguns dels valors propis del cristianisme i la seua presentació en passatges dels evangelis, per a aplicar la cooperació i la mediació, la resolució pacífica de conflictes i la construcció del bé comú en situacions pròximes.

Competència específica 4

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sacraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconèixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parenostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb

creativitat diversos llenguatges;

Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: segons activitat a desenvolupar.

Espais: aula de religió i altres ambients.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Els centres docents utilitzaran, de manera generalitzada, instruments d'avaluació variats i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten l'avaluació objectiva de tot l'alumnat.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Els criteris d'avaluació són l'element curricular per a orientar esta part del procés d'ensenyament i aprenentatge, entenent l'avaluació com a oportunitat per a formar a persones capaces de desemboïcar-se en situacions reals d'experiència i comunicació, compromeses en la cura de les persones i del planeta, que inicien un aprenentatge que es prolongarà al llarg de la vida; per això és essencial identificar oportunitats de millora permanent.

En la mesura que siga possible, com a subjectes progressivament autònoms i responsables del seu aprenentatge, els alumnes i alumnes han de participar en l'avaluació i el procés seguit per a l'adquisició de les competències específiques pròpies de la matèria. Per a això s'haurien de combinar els diferents tipus d'avaluació: la realitzada pel docent, autoavaluació de l'alumnat sobre si mateix de manera que puguen prendre consciència del seu procés d'aprenentatge i siga progressivament més responsable d'ell, i coavaluació entre iguals que ha de desenvolupar-se en un ambient de respecte i empatia.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació.

CINQUÉ DE PRIMÀRIA

Situació d'aprenentatge 1.

Títol: CONEIXENT LA NOSTRA HISTÒRIA

Temporalització: Huit setmanes

Descripció: Busquem descobrir i treballar el llibre sagrat dels cristians i fem incidència en la primera part, l'Antic Testament.

Objectius etapa:

- Valorar la importància de conèixer la Bíblia.
- Entendre que la Paraula de Déu ens parla quan es llig.
- Descobrir que cada llibre de l'Antic Testament és un tresor.
- Conèixer diferents personatges de l'Antic Testament.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el diàleg intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constitueix un aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global. Requerix que els desenvolupaments de l'autonomia personal i responsabilitat social s'exercisquen amb plena llibertat i amb sa exercici del sentit de pertinença. Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat. Proposa que estes creences i valors religiosos puguin contribuir en el desenvolupament autònom i personal del propi projecte vital.

L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, juí crític i responsabilitat.

Competència específica 2

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través

de diversos llenguatges.

4.2 Reconéixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavorix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, interpretant i respectant el religiós en la pluralitat de cultures i promovent el diàleg interreligiós.

Competència específica 6

6.2 Conéixer el Credo de la fe cristiana, posant-lo en diàleg amb altres àrees de coneixement científic i cultural i amb altres religions.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Biografies significatives que han afavorit la resolució pacífica de conflictes.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos

llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: es farà si és necessari.

Espais: aula desdoble primer pis i biblioteca; també el pati de primària

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació inicial, que facilita la valoració dels coneixements previs, les capacitats i les actituds de l'alumnat, a fi d'adequar el procés d'ensenyament-aprenentatge a la realitat de les seues possibilitats.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i actecorrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 2

Títol: PREPAREM I CELEBREM UNA GRAN FESTA!

Temporalització: sis setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de la història del naixement de Jesús que apareix al Nou Testament i la seua importància per entendre les festes nadalenques.

Objectius etapa:

- Entendre que les tradicions nadalenques formen part de la seua vida.
- Viure en família unes festes tan importants pels cristians.
- Reconèixer la importància de celebrar l'Advent com temps de preparació.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constitueix un aprenentatge essencial en l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats, com s'expressa en la Declaració Universal dels Drets Humans.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribueix al desenvolupament de l'autonomia

personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

Suposa explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat per a cultivar les experiències de silenci i contemplació. Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars.

El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat.

Competència específica 2

2.1 Promoure actituds que impulsen la millora de la convivència i la cura del planeta, coneixent i aplicant alguns principis de l'ètica cristiana, plasman les seues conclusions en diferents suports.

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.2 Cooperar activament en la construcció d'una convivència pacífica i democràtica reconeixent, en iniciatives i projectes eclesials, aquells valors morals que promouen el bé comú.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

4.2 Reconèixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavorix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

Gratitut cap a les persones que ens cuiden i cap a Déu *Creador.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques

d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: si escau, es faran grups de treball segons les necessitats de les activitats a desenvolupar.

Espais: aula de religió.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen, instruments d'avaluació variats i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten l'avaluació objectiva de tot l'alumnat.

Atenció a la diversitat:

La matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat. Entre altres recursos per a este aprenentatge amb valor personal, es pot utilitzar a l'aula l'elaboració del *portfoli del talent i dinàmiques per a aprendre a pensar, d'educació emocional i d'escolta activa, la implementació de la classe invertida, la generació d'activitats metacognitives, la ludificació i l'aprenentatge experiencial.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 3

Títol: JESÚS ENS DONA UN MISSATGE. L'EVANGELI.

Temporalització: sis setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig del Nou Testament la vida de Jesús; les seues experiències, les seues inquietuts humanes... Fins a arribar a la Passió, Mort i Resurrecció.

Objectius etapa:

-Conèixer la vida de Jesús.

-Descobrir la importància de les històries del Nou Testament com un tresor per les seues vides.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i

empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral,

la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa. Suposa explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat per a cultivar les experiències de silenci i contemplació.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribueix al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat.

1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.

Competència específica 2

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

3.2 Cooperar activament en la construcció d'una convivència pacífica i democràtica reconeixent, en iniciatives i projectes eclesials, aquells valors morals que promouen el bé comú.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribueix a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, interpretant i respectant el religiós en la pluralitat de cultures i promovent el diàleg interreligiós.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres

persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; I Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a

les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: segons la necessitat de les activitats a fer.

Espais: aula de religió. Altres espais adequats per les activitats a desenvolupar.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i actecorrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 4

Títol: UNA MARE AL CEL

Temporalització: cinc setmanes

Descripció: El nostre alumnat descobrirà la importància de conèixer la Mare de Déu i les tradicions que hi ha als pobles entorn a la seua fe mariana.

Objectius etapa:

-Descobrir en el seu entorn signes de la presència de la Mare de Déu.

-Entendre la importància de la tradició mariana a les nostres terres.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les

seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. En conseqüència, les propostes de l'autonomia personal, la dignitat humana amb els seus drets i llibertats, la convivència democràtica amb valors de justícia i solidaritat i el respecte de la diversitat cultural i religiosa poden aprofundir-se i fonamentar-se en els valors propis del missatge cristià.

El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Este desenvolupament espiritual i moral és un dret de tots els xiquets i xiquetes, com es reconeix en l'article 27 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, articulant la responsabilitat primordial de les famílies i dels Estats per a garantir un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat.

1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.

Competència específica 2

2.1 Promoure actituds que impulsen la millora de la convivència i la cura del planeta, coneixent i aplicant alguns principis de l'ètica cristiana, plasman les seues conclusions en diferents suports.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

4.2 Reconèixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavorix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

Gratitud cap a les persones que ens cuiden i cap a Déu *Creador.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del

cristianisme; Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: segons ho demande l'activitat.

Espais: aula de religió i ambients del centre segons siga necessari.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavoreix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar, per això, per a sistematitzar-la s'establixen tres moments diferents:

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell

d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge. Estes avaluacions poden realitzar-se a partir de l'observació del professorat i entre iguals, de l'autoreflexió, la discussió reflexiva i de l'anàlisi de productes, de manera que tant el professorat com l'alumnat puguin dialogar sobre el procés d'aprenentatge, sent el professor o professora qui definisca els indicadors de l'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 5.

Títol: UN ANIVERSARI ESPECIAL; L'ESGLÈSIA

Temporalització: tres setmanes

Descripció: anem a conèixer el naixement de l'Església per mig de la lectura del llibre dels Fets del Nou Testament. Importància de la festa de Pentecosta.

Objectius etapa:

- Conèixer la tradició religiosa de Pentecosta.
- Entendre la importància d'esser cristià compromés amb la seua fe.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en

diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat

popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat. Proposa que estes creences i valors religiosos puguen contribuir en el desenvolupament autònom i personal del propi projecte vital. La rellevància d'estos coneixements sobre religió i la seua presència a l'escola, reconeguda pel Consell d'Europa, contribuïx al desenvolupament de les competències clau i a l'educació integral.

L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.2 Desenvolupar sensibilitat sobre el valor de la vida i de la igual dignitat de l'ésser humà, i el seu paper en la cura de la naturalesa, prenent com a model personatges bíblics i de la tradició cristiana.

Competència específica 2

2.1 Adquirir destreses i habilitats socials que potencien la seua inclusió en el grup i entorns culturals pròxims, a través de la lectura de passatges bíblics del Nou Testament i l'anàlisi de comportaments de cura, responsabilitat, solidaritat i perdó.

2.2 Apreciar les relacions socials com a font de felicitat i desenvolupament personal, prenent com a punt de partida els relats sobre la comunitat de Jesús de Natzaret, els Apòstols i l'Església, assumint responsabilitats en la cura de les persones i del planeta.

Competència específica 3

3.1 Col·laborar i promoure amb els altres l'anàlisi de situacions que perjudiquen o milloren la convivència i la posada en marxa d'accions responsables que afavorisquen la construcció d'un món més equitatiu i inclusiu.

Competència específica 4

4.1 Admirar diferents expressions del patrimoni cultural i de la religiositat popular, reconeixent la seua bellesa i el seu significat religiós i la seua vinculació amb textos bíblics, valorant la seua aportació a la identitat cultural.

4.2 Observar en les celebracions litúrgiques, els espais sagrats i els sacraments de l'Església elements essencials del cristianisme, posant-los en relació amb la vida de Jesús i la tradició de l'Església.

Competència específica 5

5.1 Reconèixer i valorar la trobada amb els altres com a oportunitat per al desenvolupament de la pròpia interioritat, tenint com a referència les trobades de Jesús de Natzaret.

5.2 Identificar les virtuts i actituds que ajuden a un creixement personal i espiritual, a través de l'autoconeixement i de l'accés a altres experiències de personatges de la tradició cristiana.

Competència específica 6

6.1 Comprendre la importància de l'aliança de Déu amb el poble d'Israel que té la seua continuació en Jesucrist, i les seues aportacions socials i culturals en la història.

6.2 Valorar l'Església com a comunitat que ha continuat amb la missió de Jesús ressuscitat, des de les primeres comunitats cristianes fins a l'actualitat, reconeixent les seues celebracions, tradicions i contribucions socials.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Es fomentaran accions i valors de respecte, esportivitat i treball en equip en totes les activitats esportives, amb la finalitat de previndre actituds i conductes antiesportives.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal

per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: segons activitat a desenvolupar.

Espais: aula de religió i altres ambients.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

L'avaluació de la matèria de Religió Catòlica es realitzarà en els mateixos termes i amb els

mateixos efectes de les altres matèries de l'etapa. Haurà de tindre en compte tots els processos de l'activitat pedagògica que es desenvolupa a l'aula i preveure les ferramentes i instruments necessaris per a observar el nivell d'adquisició de les competències específiques. Per això s'haurien de combinar els diferents tipus d'avaluació: la realitzada pel docent, autoavaluació de l'alumnat sobre si mateix de manera que puguin prendre consciència del seu procés d'aprenentatge i siga progressivament més responsable d'ell, i coavaluació entre iguals que ha de desenvolupar-se en un ambient de respecte i empatia.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervinde modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i actecorrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

SISÉ DE PRIMÀRIA

Situació d'aprenentatge 1.

Títol: SOM MILLORS PERSONES.

Temporalització: Quatre setmanes

Descripció: Busquem descobrir i treballar la importància de viure els valors cristians a la seua vida.

Objectius etapa:

- Valorar la importància de viure els valors cristians.
- Entendre que és important viure els valors per a formar part de la societat.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El reconeixement de la dimensió socioemocional i la pertinença a les diverses estructures socials (família, escola, grups d'amics, comunitat eclesial, etc.) constitueix un aprenentatge essencial en

l'educació integral. Suposa el descobriment, l'acceptació i estima de la naturalesa social de la persona. Implica reconèixer que de la dignitat humana es deriven uns drets i comporta responsabilitats, com s'expressa en la Declaració Universal dels Drets Humans.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica. El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Comporta reconèixer les expressions culturals més significatives de l'entorn admirant la seua bellesa i significat. Implica l'estima dels diversos llenguatges per a expressar experiències i sentiments, idees i creences, conformant la identitat de les persones i les societats. Proposa la contemplació dels diversos llenguatges artístics i culturals per a utilitzar-los en l'expressió de l'autonomia i identitat personal. Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, juí crític i responsabilitat.

1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.

Competència específica 2

2.1 Promoure actituds que impulsen la millora de la convivència i la cura del planeta, coneixent i aplicant alguns principis de l'ètica cristiana, plasmant les seues conclusions en diferents suports.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en

biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

3.2 Cooperar activament en la construcció d'una convivència pacífica i democràtica reconeixent, en iniciatives i projectes eclesials, aquells valors morals que promouen el bé comú.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribueix a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

4.2 Reconèixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavorix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, interpretant i respectant el religiós en la pluralitat de cultures i promovent el diàleg interreligiós.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

La bellesa com a expressió de la Creació i de l'experiència religiosa.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Biografies significatives que han afavorit la resolució pacífica de conflictes.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc

derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge.

Agrupaments: si escau, segons les activitats a desenvolupar al llarg de les sessions.

Espais: aula de biblioteca.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguir els objectius proposats, quan encara es pot intervindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 2.

Títol: QUIN LLIBRE TAN XULO!

Temporalització: deu setmanes.

Descripció: Conèixer per mig de l'estudi de l'Antic Testament la importància de Déu en la Història de la Salvació. Saber més coses dels personatges més importants del Nou Testament. A més, treballarem la festa d'advent i Nadal.

Objectius etapa:

- Conèixer personatges tant de l'Antic com del Nou Testament.
- Entendre la importància de conèixer la Bíblia com a font inesgotable de fe.
- Gaudir amb la lectura del naixement de Jesús als Evangelis.

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns

hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal; i haver aconseguit valors per a apreciar responsablement la cultura, el diàleg intercultural i interreligió.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat.

Competència específica 2

2.1 Promoure actituds que impulsen la millora de la convivència i la cura del planeta, coneixent i aplicant alguns principis de l'ètica cristiana, plasmant les seues conclusions en diferents suports.

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

4.2 Reconèixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavorix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, interpretant i respectant el religiós en la pluralitat de cultures i promovent el diàleg interreligiós.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

La família i la incorporació a la vida social en la visió cristiana.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Expressió, emprant diversos llenguatges, de la pròpia creença, emocions i afectes.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

La Bíblia com a font d'inspiració artística al llarg de la història.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Hàbits i valors de respecte a la naturalesa com creada per Déu.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social

i cultural; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Dialogar amb altres visions del món, per a la construcció de la convivència i el bé comú; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, Avaluació inicial, que facilita la valoració dels coneixements previs, les capacitats i les actituds de l'alumnat, a fi d'adequar el procés d'ensenyament-aprenentatge a la realitat de les seues possibilitats en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge.

Agrupaments: segons les necessitats de les activitats.

Espais: aula de biblioteca; també el pati de primària.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera

integrada. En concret, la matèria de Religió Catòlica atén i acompanya el desenvolupament de la interioritat, l'espiritualitat, i l'experiència religiosa de l'alumnat. Entre altres recursos per a este aprenentatge amb valor personal, es pot utilitzar a l'aula l'elaboració del *portfoli del talent i dinàmiques per a aprendre a pensar, d'educació emocional i d'escolta activa, la implementació de la classe invertida, la generació d'activitats metacognitives, la ludificació i l'aprenentatge experiencial.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot interviure modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requerix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 3.

Títol: MODELS DE PERSONA

Temporalització: cinc setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig de la Bíblia alguns personatges de l'Antic Testament i la seua importància per entendre la vida de Jesús.

Objectius etapa:

- Reconèixer la importància del personatges de L'Antic Testament per comprendre la vida de Jesús.
- Gaudir amb la lectura i comprensió de diverses històries de l'Antic Testament.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

El descobriment de totes les dimensions que conformen la identitat personal és un aprenentatge essencial per a desenvolupar l'objectiu de l'educació integral. Suposa aprendre a expressar, utilitzant diversos llenguatges, les experiències vitals cuidant l'autonomia i l'empatia. És important en este procés de creixement despertar els valors de la dignitat humana i cultivar el respecte i la inclusió de tots i totes en harmonia amb la pròpia identitat personal.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

L'anàlisi i la denúncia de les situacions d'exclusió, injustícia o violència en els nostres entorns, per a proposar oportunitats d'inclusió per a tots, especialment per a les persones més necessitades, és un aprenentatge essencial de l'àrea de Religió Catòlica.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més

significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques; haver desenvolupat actituds de confiança en si mateix i iniciativa personal.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

La comprensió dels continguts fonamentals del missatge cristià, així com els d'altres tradicions religioses, facilitant el diàleg intercultural i la convivència en la diversitat, constituïx un

aprenentatge essencial per a l'educació de la ciutadania global.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat.

1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.

Competència específica 2

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

4.2 Reconéixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavorix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, interpretant i respectant el religiós en la pluralitat de cultures i promovent el diàleg interreligiós.

Competència específica 6

6.2 Conéixer el Credo de la fe cristiana, posant-lo en diàleg amb altres àrees de coneixement científic i cultural i amb altres religions.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Gratitud cap a les persones que ens cuiden i cap a Déu *Creador.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds i accions que promouen la fraternitat.

Biografies significatives que han afavorit la resolució pacífica de conflictes.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Identificar i formular amb pensament autònom els interrogants i qüestions que susciten estes situacions; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: quatre grups de tres o quatre alumnes.

Espais: aula de biblioteca.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigeix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat

i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Entre altres recursos per a este aprenentatge amb valor personal, es pot utilitzar a l'aula l'elaboració del *portfoli del talent i dinàmiques per a aprendre a pensar, d'educació emocional i d'escolta activa, la implementació de la classe invertida, la generació d'activitats metacognitives, la ludificació i l'aprenentatge experiencial.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot interindre modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 4.

Títol: TEMPS DE VIATJAR.

Temporalització: Huit setmanes

Descripció: anem a conèixer per mig del Nou Testament als grans apòstols Sant Pere i Sant Pau li continuarem contant la Passió, Mort i Resurrecció de Jesús.

Objectius etapa:

- Conèixer la importància de viure la Setmana Santa d'una manera més profunda.
- Descobrir la importància de la Quaresma como un temps de conversió i transformació personal.
- Entendre la importància de Sant Pere i Sant Pau en la vida de l'Església.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del

planeta.

Proposa aprendre a gestionar la pròpia autonomia personal, amb les seues idees i presa de decisions, amb les d'altres persones i grups, amb la família, amb altres entorns socials i culturals. És necessari en este procés de maduració discernir els valors democràtics i aprendre a respectar la diversitat social i religiosa, assumint el desenvolupament de la identitat personal en les relacions i vincles amb uns altres amb actituds de respecte i inclusió.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions

artístiques.

La comprensió i l'admiració de les cultures, en qualsevol de les seues expressions socials, artístiques, ètiques i religioses, constituïx un aprenentatge essencial en l'objectiu escolar de l'educació integral. Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el diàleg intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Suposa el coneixement crític del cristianisme i de les religions en contextos de pluralitat. Proposa que estes creences i valors religiosos puguin contribuir en el desenvolupament autònom i personal del propi projecte vital. Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat.

1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.

Competència específica 2

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat

de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

4.2 Reconéixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavoreix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

6.2 Conèixer el Credo de la fe cristiana, posant-lo en diàleg amb altres àrees de coneixement científic i cultural i amb altres religions.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parnostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del

cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable, la cura del medi ambient, amb el reconeixement de possibles situacions de risc derivades de la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb la protecció davant emergències i catàstrofes.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme; Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques,

els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos. Es fomenten així processos pedagògics accessibles per a tots per la diversitat d'estratègies i recursos, d'espais i temps, que s'utilitzen a l'aula i per l'adaptació del currículum a les necessitats dels diferents ritmes d'aprenentatge. En el disseny de les activitats d'esta àrea es tindrà en compte la flexibilitat del currículum, els contextos d'ensenyament inclusius, i la utilització de recursos accessibles per a tots.

Agrupaments: segons la necessitat de les activitats a fer.

Espais: aula de religió. Altres espais adequats per les activitats a desenvolupar.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament.. Entre altres recursos per a este aprenentatge amb valor personal, es pot utilitzar a l'aula l'elaboració del *portfoli del talent i dinàmiques per a aprendre a pensar, d'educació emocional i d'escolta activa, la implementació de la classe invertida, la generació d'activitats metacognitives, la ludificació i l'aprenentatge experiencial.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervenir modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Situació d'aprenentatge 5.

Títol: UN MODEL DE DONA A IMITAR

Temporalització: quatre setmanes

Descripció: El nostre alumnat descobrirà la importància de conèixer la Mare de Déu i les tradicions que hi ha als pobles entorn a la seua fe mariana.

Objectius etapa:

-Descobrir en el seu entorn signes de la presència de la Mare de Déu.

-Entendre la importància de la tradició mariana a les nostres terres.

- Gaudir amb la manualitat del dia de la mare.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.

En el desenvolupament d'esta competència exerceix un paper essencial en el descobriment de la interioritat i les seues conseqüències per a l'autonomia personal i les relacions amb l'entorn. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat.. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a

desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

El projecte de Déu anunciat en Jesucrist, la fraternitat universal, proporciona un horitzó transcendent que confirma el nostre compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible i els drets humans.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.

Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius. Esta competència específica de Religió Catòlica contribueix al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural. L'adquisició d'esta competència implica

harmonitzar la construcció de l'autonomia i identitat personal amb l'aprenentatge a viure amb uns altres en contextos culturals diversos; haver comprés el pluralisme propi de les societats democràtiques.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions. L'adquisició d'esta competència suposa la proposta de la visió cristiana de la vida, una de les finalitats educatives pròpies de l'àrea escolar de Religió Catòlica, explorant les possibilitats personals, familiars, socials i culturals del religiós a l'hora de discernir possibles respostes a les preguntes sobre el sentit de la vida. També implica el coneixement i respecte per la pluralitat religiosa i el diàleg intercultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars. El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les

conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat.

1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.

Competència específica 2

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

3.2 Cooperar activament en la construcció d'una convivència pacífica i democràtica reconeixent, en iniciatives i projectes eclesials, aquells valors morals que promouen el bé comú.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

4.2 Reconèixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavorix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

6.2 Conèixer el Credo de la fe cristiana, posant-lo en diàleg amb altres àrees de coneixement científic i cultural i amb altres religions.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Vivències i sentiments de l'experiència interior i de la corporalitat.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

Potenciació de la pròpia creativitat mitjançant expressions artístiques que reflectisquen el missatge de diversos relats bíblics.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parenostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Apreciació del valor religiós i la riquesa cultural de Nadal, Setmana Santa i altres celebracions com a expressió de la identitat cultural de la nostra societat.

Anàlisi i expressió del missatge cristià en la música, les arts i altres manifestacions culturals i tradicions de l'entorn.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

El compromís i responsabilitat de l'ésser humà en la cura de la naturalesa i els éssers vius des d'una visió cristiana.

Gratitud cap a les persones que ens cuiden i cap a Déu *Creador.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Relats evangèlics de compassió, misericòrdia i perdó.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

S'incorporaran, al seu torn, continguts de caràcter transversal relacionats amb la salut i estils de vida responsable.

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Partir de l'experiència concreta de l'alumne i l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural; Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials; Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Aplicar este procés formatiu en la construcció de la identitat personal com a preparació per a l'aprenentatge per a tota la vida. La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques,

els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat, i els objectius d'etapa i el perfil d'eixida.

La diversitat de metodologies actives que es poden aplicar hauran de tindre en compte els passos d'este itinerari pedagògic i les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, és a dir, els aprenentatges essencials d'esta àrea. Les orientacions metodològiques i per a l'avaluació programades harmonitzaran de manera coherent estos aprenentatges que es proposen en l'àrea de Religió Catòlica, les necessitats pròpies de l'alumnat i els objectius d'etapa.

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: segons ho demande l'activitat.

Espais: aula de religió i ambients del centre segons siga necessari.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

El desenvolupament reglamentari de les orientacions perquè els centres docents puguen elaborar plans individualitzats de reforç o d'enriquiment curricular que permeten millorar el nivell de l'alumnat que el requerisca correspon a la conselleria amb competència en matèria educativa.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigeix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i

el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament. Amb l'atenció personalitzada s'afavorix el compromís i la implicació dels propis estudiants en el seu procés de coneixement, atenent a totes les dimensions de la personalitat de manera integrada.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirit, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

Per a facilitar l'avaluació, els plantejaments didàctics han d'incloure elements clarament relacionats amb els criteris d'avaluació, les competències específiques, i el seu vincle amb els descriptors operatius, la qual cosa permetrà evidenciar i avaluar els aprenentatges proposats en els productes finals que l'alumnat ha de crear. En una avaluació competencial és imprescindible valorar tant el procés com els resultats.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar.

Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervenir modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Este tipus d'avaluació té un especial caràcter regulador, orientador i acte-corrector del procés educatiu des del seu començament, la qual cosa requereix una avaluació inicial prèvia. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

Les tècniques i estratègies per a l'avaluació hauran de ser diverses, accessibles i adequades a la diversitat de l'alumnat. Es recomanen ferramentes com les rúbriques per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat, llistes de control, escales de valoració o acarament, i els *portfolios o diaris d'aprenentatge, que constitueixen suports físics i digitals que afavorixen la recollida i sistematització de la informació del procés d'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge 6.

Títol: LA NOSTRA CASA, LA CASA DE TOTHOM.

Temporalització: quatre setmanes

Descripció: anem a conèixer el naixement de l'Església per mig de la lectura del llibre dels Fets del Nou Testament. Importància de la festa de Pentecosta.

Objectius etapa:

- Conèixer la tradició religiosa de Pentecosta.
- Entendre la importància d'esser cristià compromés amb la seua fe.

Competències específiques :

1. Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia. Este procés educatiu reclama el descobriment d'actituds i virtuts que es proposen des de la visió cristiana de la persona i de la vida, per exemple, a través de biografies inspiradores, especialment de sants i santes, i de relats bíblics sobre el missatge de Jesús de Natzaret. L'adquisició gradual d'esta competència suposa haver desenvolupat l'autonomia i identitat personal; haver adquirit valors i normes de convivència inclusiva, hàbits de treball individual i en equip; haver desenvolupat les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat; i haver aconseguit alguns hàbits saludables de vida i de consum responsable sent conscient de les seues pròpies necessitats físiques i emocionals.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 1

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en

diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.

El desenvolupament d'esta competència comporta l'adquisició de destreses i habilitats socials, la presa de decisions comunitàries, la resolució pacífica de conflictes, integrant actituds de participació i solidaritat. L'àrea de Religió Catòlica proposa els principis i valors del magisteri social de l'Església per a contribuir al bé comú, a la plena realització humana i a la sostenibilitat del planeta. L'adquisició d'esta competència suposa haver-se preparat, com a desenvolupament de l'autonomia i identitat personal, per a l'exercici actiu de la ciutadania i el respecte dels drets humans, així com el pluralisme de les societats democràtiques suposa valorar, des de l'ètica cristiana, les diferències entre les persones i les societats, entre les diferents cultures i religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 2

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.

Estes claus personals i socials de la proposta cristiana afigen a l'aprenentatge sobre la persona i la societat, amb les seues actituds i valors, el fonament de l'experiència religiosa i la tradició cristiana. L'antropologia cristiana, amb la seua proposta social i escatològica, constituirà la inspiració dels coneixements, destreses i actituds d'esta competència específica. El desenvolupament d'esta competència específica proporciona els criteris per a l'anàlisi i denúncia de totes les situacions de marginació o desigualtat entre homes i dones; proposa virtuts morals per a la seua superació i la construcció del bé comú. Això implica educar la mirada de la realitat per a percebre les conseqüències del propi comportament, assumint actituds de responsabilitat, justícia social i cooperació.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 3

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques. Es necessita desenvolupar el sentit crític per a comprendre les diverses

manifestacions culturals i cultivar la creativitat per a expressar les experiències personals i socials en els diversos llenguatges comunicatius.

Esta competència específica de Religió Catòlica contribuïx al desenvolupament de l'autonomia personal i social promovent la llibertat d'expressió, la creativitat, el respecte i l'admiració per la diversitat i el dialogue intercultural. Este procés formatiu suposa el coneixement de la religiositat popular, celebracions religioses de l'entorn i el patrimoni cultural de l'Església que conformen la nostra identitat cultural.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 4

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.

La cura i estima de la dimensió espiritual pròpia de la naturalesa humana, manifestada en les emocions, afectes, símbols i creences, és un aprenentatge essencial de la formació integral. Proposa explorar i desenvolupar esta dimensió espiritual en el conjunt de totes les dimensions de la personalitat humana. Implica reconèixer, aprendre a gestionar i expressar en diversos llenguatges les emocions i sentiments relacionats amb la transcendència i l'experiència religiosa. El desenvolupament d'esta competència inclou el despertar espiritual en la construcció de l'autonomia i identitat individual i el descobriment de la relació amb Déu. Es proposa l'experiència religiosa com a oportunitat formativa en el desenvolupament de totes les dimensions humanes. En este objectiu ocupa un lloc essencial el coneixement de personatges rellevants de la Bíblia, de la tradició cristiana i d'altres religions.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 5

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.

Esta competència proporciona un primer acostament conscient a les creences i els valors propis de la fe cristiana, obert al diàleg, i mostrant la seua relació amb els sabers d'altres àrees escolars.

El coneixement de Jesucrist, la Història de la Salvació i l'Església seran aprenentatges necessaris en el desenvolupament d'esta competència. L'adquisició d'esta competència, des de la perspectiva cristiana, contribuïx al coneixement i estima dels valors i normes de convivència; prepara per a l'exercici actiu d'una ciutadania respectuosa amb els drets humans; capacita per al diàleg intercultural i interreligiós; i disposa per a la vida en contextos de pluralitat, mantenint les conviccions i creences pròpies amb ple respecte a les dels altres.

Descriptors del perfil d'eixida competència específica 6

Esta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Criteris d'avaluació:

Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat.

1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.

Competència específica 2

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

3.2 Cooperar activament en la construcció d'una convivència pacífica i democràtica reconeixent, en iniciatives i projectes eclesials, aquells valors morals que promouen el bé comú.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través

de diversos llenguatges.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, interpretant i respectant el religiós en la pluralitat de cultures i promovent el diàleg interreligiós.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

6.2 Conèixer el Credo de la fe cristiana, posant-lo en diàleg amb altres àrees de coneixement científic i cultural i amb altres religions.

Sabers bàsics:

A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià.

Valor intrínsec de tota persona, per al cristianisme com a criatura de Déu.

Exploració de personatges bíblics i models cristians i la seua cerca de la felicitat.

Grups de pertinença: diferències i relació amb Jesús de Natzaret.

Estima de moments de silenci, interiorització i contemplació.

Reconeixement de l'oració com mig privilegiat de comunicació amb Déu. El Parenostre.

B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura.

Valoració de la importància de les celebracions religioses per a les persones creients.

Reconeixement de la Bíblia, Paraula de Déu en la vida de l'Església, com a llibre sagrat del cristianisme.

Jesucrist, centre del missatge cristià.

María, la Mare de Jesús.

L'Església com a família que viu i celebra la Bona Notícia anunciada per Jesús de Natzaret.

C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna.

Obres i paraules que mostren l'amor de Jesús de Natzaret a totes les persones.

El manament de l'amor com a màxima relacional del cristianisme.

Actituds quotidianes que fomenten una convivència pacífica.

Respecte i valoració de les emocions, creences, sentiments i expressions religioses d'altres persones.

Elements transversals:

S'integraran de manera transversal els continguts necessaris perquè s'eduque als escolars en el respecte a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i en la convicció que la garantia d'eixa igualtat radica a compartir els mateixos drets i els mateixos deures.

Es fomentarà l'aprenentatge de la prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans, a la discapacitat i el rebuig a qualsevol forma de violència, terrorisme o xenofòbia.

Metodologia:

La didàctica de l'àrea de Religió Catòlica plantejada en termes d'un currículum competencial haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el patrimoni artístic, i altres referències eclesials;

Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis ètics del cristianisme;

Recursos didàctics:

La metodologia de l'àrea de Religió Catòlica tindrà en compte els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge per a programar propostes didàctiques compostes per pràctiques d'aprenentatge, ensenyament i avaluació que contribuïsquen a enriquir el procés de desenvolupament integral de l'alumnat, promovent el seu progrés en el reconeixement de la tradició religiosa i cultural de l'entorn familiar i social, en l'adquisició d'hàbits i valors necessaris per

a la seua vida, en el creixement interior i la seua autonomia personal, així com en l'expressió de les seues pròpies emocions i experiències de manera respectuosa i empàtica generant entorns inclusius i diversos.

Agrupaments: segons activitat a desenvolupar.

Espais: aula de religió i altres ambients.

Instruments d'avaluació:

En el context de l'avaluació contínua, quan l'avanç d'un alumne no siga l'adequat s'establiran les mesures d'atenció educativa que es precisen. Estes mesures hauran d'adoptar-se tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Atenció a la diversitat:

El currículum de la matèria de Religió Catòlica, també en les seues orientacions metodològiques, aposta per una educació personalitzada, que posa a la persona en el centre de tots els processos educatius. Això exigix acompanyar a cada alumne i alumna tenint en compte la seua personalitat i el seu propi ritme d'aprenentatge, acollir i cuidar la seua experiència personal, familiar i social, respectar la seua autonomia i llibertat, promovent els vincles amb els altres per a créixer individual i comunitàriament.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumnat es comprén com a part del procés d'ensenyament i aprenentatge, a més de permetre la valoració dels aprenentatges i el nivell de competència adquirida, ajuda a identificar millores en el procés d'ensenyament. També possibilita detectar dificultats per a aplicar les mesures de reforç necessàries.

L'avaluació de la matèria de Religió Catòlica es realitzarà en els mateixos termes i amb els mateixos efectes de les altres matèries de l'etapa. Haurà de tindre en compte tots els processos de l'activitat pedagògica que es desenvolupa a l'aula i preveure les ferramentes i instruments necessaris per a observar el nivell d'adquisició de les competències específiques.

Quan avaluar

L'avaluació ha de ser un procés continuat al llarg de tot el curs escolar. Avaluació formativa contínua, que pretén conèixer si es van aconseguint els objectius proposats, quan encara es pot intervenir modificant el camí per a aconseguir-los; és a dir, avaluació del procés i com a procés. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'adoptaran les mesures d'atenció a

la diversitat que procedisquen.

Avaluació sumativa, en la qual es valora, sobretot, el grau de progrés en l'adquisició de les competències específiques expressades en els criteris d'avaluació.

Què avaluar

Les competències i sabers, a través de criteris d'avaluació. A més s'avaluaran els eixos transversals del projecte:

Avaluació de l'aprenentatge cooperatiu.

Avaluació d'aprendre a pensar.

Avaluació de ciutadania global

Procediments i instruments d'avaluació

PLA DE LECTURA I CAPACITAT D'EXPRESSIÓ EN PÚBLIC

En els principis pedagògics (art. 6.2 Reial decret 243/2022) s'obliga al fet que “Les administracions educatives promouran les mesures necessàries perquè en les diferents matèries es desenvolupen activitats que estimulen l'interés i l'hàbit de la lectura i la capacitat d'expressar-se correctament en públic.”.

El pla de lectura consistirà en la lectura de diferents textos bíblics inclosos en en cada unitat didàctica i aquelles lectures recomanades pel professor.

Per a desenvolupar la capacitat d'expressar-se correctament en públic, els estudiants realitzaran, entre altres activitats, resums de capítols de les novel·les i els exposaran davant els companys. En el llibre de text, existixen moltes qüestions de debat que s'utilitzaran per a potenciar més esta capacitat d'expressió en públic

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

ESCALA D'OBSERVACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Al Reial Decret 984/2021, de 16 de novembre, pel qual es regulen l'avaluació i la promoció en l'Educació Primària, s'esmenta que, a més d'avaluar a l'alumnat ha d'avaluar-se el procés d'ensenyament aprenentatge i la pròpia pràctica docent. Per a satisfer este requisit en la

programació didàctica es pot incorporar una rúbrica d'avaluació en la qual s'atenga a:

PROGRAMACIÓ

SI - NO

La programació s'ajusta al marc normatiu curricular estatal i autonòmic i al currículum de Religió

La programació està adaptada a les característiques del centre, del grup o d'alumnat

La programació vincula este curs amb el perfil d'eixida, els descriptors operatius i objectius de cada etapa

S'han distribuït els criteris i sabers per cadascun dels cursos del cicle

S'han triat les pedagogies actives que contribueixen a l'aprenentatge competencial

He aconseguit mantindre una relació entre les activitats a desenvolupar en la situació d'aprenentatge i el desenvolupament dels descriptors operatius.

He tingut en compte la diversitat de l'alumnat quant a capacitats, diferents nivells cognitius, ritmes i estils de treball, habilitats, estils d'aprenentatge...

He planificat les tasques seguint els principis del DUA

He elaborat i compartit amb l'alumnat indicadors d'assoliment de la seqüència.

PLANIFICACIÓ DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

SI - NO

L'estructura de la situació d'aprenentatge inclou tots els elements formals.

He planificat les situacions d'aprenentatge a partir dels criteris d'avaluació que estableix el currículum utilitzat en cada seqüència aquells sabers que em permetien progressar en l'adquisició de la corresponent competència específica.

La situació d'aprenentatge ha tingut en compte els descriptors operatius de les competències clau i ha buscat el diàleg curricular amb altres matèries.

La seqüència té una tasca final amb sentit i és adequada als criteris d'avaluació.

He aconseguit mantindre una relació entre les activitats a desenvolupar en la situació d'aprenentatge i el desenvolupament dels descriptors operatius.

He tingut en compte la diversitat de l'alumnat quant a capacitats, diferents nivells cognitius, ritmes i estils de treball, habilitats, estils d'aprenentatge...

He planificat les tasques seguint els principis del DUA

He elaborat i compartit amb l'alumnat indicadors d'assoliment de la seqüència.

La programació és flexible per a respondre a les circumstàncies de cada curs o grup

S'avalua i adequa esta programació didàctica.

ANÀLISI DEL DESENVOLUPAMENT DE LA SEQÜÈNCIA:

SI - NO

He intentat vincular els nous coneixements a experiències prèvies dels estudiants i al seu propi context vital.

He establert relacions entre els seus coneixements previs i els nous coneixements.

He donat a conèixer els objectius de la situació d'aprenentatge.

He detallat tots els passos a seguir i la seqüència temporal és detallada, coherent i factible.

He marcat els terminis tenint en compte el temps de treball disponible.

He justificat l'adequació del producte final al repte proposat.

En cada sessió, he donat pautes per al treball de l'alumnat

He proposat als estudiants problemes de complexitat adequada a la seua edat.

He intentat que les activitats s'adaptin a contextos i situacions reals (fora de l'aula ordinària); per exemple; realitzant entrevistes, reportatges fotogràfics,...

He intentat fer connexions en alguna activitat de la situació d'aprenentatge a amb altres àrees o matèries.

He incorporat i utilitzat amb normalitat les ferramentes digitals i Internet en les tasques proposades.

He afavorit processos de reflexió sobre el propi aprenentatge (metacognició) a través d'instruments com el "diari de reflexions".

Les tasques de la situació d'aprenentatge tenen una estructura cooperativa.

Els equips estan configurats amb alumnat heterogeni.

He facilitat la interdependència i la responsabilitat individual dins del treball en xicotet i gran grup.

He donat freqüents oportunitats per a la interacció i la discussió.

He potenciat la distribució de tasques utilitzant rols diferents i rotatoris.

He proporcionat un clima d'aula lliure, motivador i democràtic.

He utilitzat i proposat a l'alumnat estratègies de resolució de conflictes.

III. Avaluació

SI - NO

He reflexionat i avaluat la meua labor docent durant tot el desenvolupament de la situació d'aprenentatge, realitzant modificacions (en les tasques, en els continguts, en la metodologia...) quan ha sigut necessari.

He fet una revisió de la Competència específica 1.

1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat.

1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.

Competència específica 2

2.1 Promoure actituds que impulsen la millora de la convivència i la cura del planeta, coneixent i aplicant alguns principis de l'ètica cristiana, plasmant les seues conclusions en diferents suports.

2.2 Participar en accions solidàries i de servici a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.

Competència específica 3

3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals.

3.2 Cooperar activament en la construcció d'una convivència pacífica i democràtica reconeixent, en iniciatives i projectes eclesials, aquells valors morals que promouen el bé comú.

Competència específica 4

4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribuïx a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges.

4.2 Reconèixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavorix la trobada i el diàleg intercultural.

Competència específica 5

5.1 Assumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses.

5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, interpretant i respectant el religiós en la pluralitat de cultures i promovent el diàleg interreligiós.

Competència específica 6

6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú.

6.2 Conèixer el Credo de la fe cristiana, posant-lo en diàleg amb altres àrees de coneixement científic i cultural i amb altres religions. conveniència dels sabers bàsics emprats per a aconseguir el criteri d'avaluació.

He proporcionat regularment una resposta a cada producció dels estudiants.

He establert i dut a terme moments d'avaluació, acte i coavaluació formativa en els quals l'estudiant ha pogut fer canvis a partir del feedback rebut.

He utilitzat variades ferramentes d'avaluació al llarg de la tasca (diari de reflexions, *portafolio, observació, proves escrites o orals,...).

He tingut en compte els criteris de qualificació acordats i difosos. Estos criteris van referits no sols a resultats de proves sinó a l'assoliment de competències.

